

HANAFO

Heeshshote Hanafonna

Gaamotenninna umu umunni
buuxate qixxeessinoonniha
Woyyote Maxaafi xawishsha

Firedi Moriisi

Kalaqama Gafa 1:

Nabbabannoha woy Massagaancho

Tini Woyyote Maxaafi xawishshuwa Maganu Qaali halaale egensiissanno. Tini maxaaffa Woyyote Maxaafi callikki woy gaamote ledo buuxate kaa'litannohe. Gaamote giddo noohu baalunku umi umisi maxaafanna Woyyote Maxaafa afi'ra hasiissanno.

« Xa nabbawi » yaannohu noowa ati woy gaamote massagaanchi kunni maxaafi giddo noore nabbawate balaxxine kulloonniha Woyyote Maxaafi darga nabbabbe.

« **Konne coye hasaabbe** » yitanno kaxxo nabbawannohe Woyyote Maxaafi xiqissa buuxinota leellishate kaa'litanno xa'muwa kalaqqanno. Tenne xa'muwa keenaasincho assidhe.

Doorshu xa'muwa nabbabbinoonire qaagginanni gede kaa'litanno'ne gede shiqinshoonni. Tenne xa'muwa dawaro kunni maxaafi qaccera no.

Nabbambanniha wole Woyyote Maxaafi Gafi hasiissanno mashalaqqe aate shiqino. Maganu hakkaanni qoleno coyi'ranno. Kunnira, nabbambannire marro marro higgin la"nna mine mineno buuxa hasiissanno. Mito mito coye, Yesuusi Kiristoosi tenne gobbara hee'rihu gedensaanni borreessinoonnitenni Haaru Gondoori maxaaffa giddonni haa'noonni. Tini Haaru Gondoori maxaaffa Akkalu Gondoora umo borreessinoonniha Kalaqamu Maxaafi ledo xaado afidhinoreet. Haaru Gondoori Maatwoosi Wongeelenni hanafanno.

Lende buuxate kaa'litanno qaagiishshuwa saaxinete giddo no. Xawishshuwa ammanaasine baalate hala'lado kaa'lo uyitanno yine hendoonire ikkiturono, rosiisaanote, woyyote maxaafi rosaanoranna maddaraasinete kaa'litannote.

Woyyote Maxaafi xawishshuwa ammanaasine baalantera Maganu Halaali xinta ikkinota kultanno. Massaggannori mannu konne halaale heeshshosi ledo xaadise la"ate, uminsa ammanate heeshshonni rossino coyenna budeno lawishsha assite shiqisha dandiitanno.

Kunni xawishshi giddo nooti Woyyote Maxaafi qummeessuwa 1993 M.D Gobba Baalanniti Woyyote Maxaafi Gaamo qixxeessitinohunni Haaru Rosaminohunni haa'noonnite.

Kuni maxaafi aante aantetenni qixxaabbino maxaaffa giddo umikkihi. Hanafannohe Woyyote Maxaafi ikkinohunni Kalaqamu Maxaafira umi foolishshonniiti. Kalaqamu Maxaafi Akkalu Gondoori giddo Maganu qaale amaddino maxaaffa giddo mitiho; konne maxaafa, Yesuusi Kirstoosi tenne baatto daara albaanni Muse borreessino. Isono Maganunniha Woyyote Qaale yinanni.

**Genesis Part 1 © 2001, 2003, 2006 Fred Morris, Manna Publications (USA) Inc. All rights reserved
God has enabled us to print this title in the following countries:**

First edition published 2001 in Kenya (English), Mongolia (Mongolian) and Bulgaria (Bulgarian)

Reprinted 2002 in Kenya (Swahili) and Rwanda (Kinyarwanda)

Second edition published 2003 in Kenya and Uganda (English)

Reprinted 2004 in Kenya (English and Swahili) and Malawi (Chichewa)

Reprinted 2005 in Liberia and Ghana (English) and Tanzania (English and Swahili)

Reprinted 2006 in Dem. Rep. Congo (French)

Reprinted 2007 in Burundi, Mali and Rep. Congo (French) and Myanmar (English)

Reprinted 2008 in Tanzania (Swahili)

Reprinted 2009 in Burundi (Kirundi)

Reprinted 2012 in Mozambique for Malawi (Cichewa)

Reprinted 2013 in Malawi (Chichewa)

Third edition published 2006 in Uganda (English)

Reprinted 2007 in Myanmar (English)

Reprinted 2008 in Tanzania (English), Togo (French), Ethiopia (Sidama) and D.R. Congo, Katanga (Kiluba and French)

Reprinted 2009 in D.R. Congo, Katanga (Kisongye and French), Benin, Burkina Faso and D.R. Congo, Kinshasa (French), Myanmar (Tiddim Chin), Cameroon (English and French), Nigeria (English) and Armenia (Armenian)

Reprinted 2010 in Myanmar (Tiddim Chin), Pakistan (Urdu and Saraiki) and Cameroon and Zimbabwe (English)

Reprinted 2011 in Egypt (Arabic), UK (English and French), Cameroon (French), Cameroon for Chad (French) and Kosovo (Albanian)

Reprinted 2012 in India (Telugu and English), Cameroon (English), Nigeria (English) and Armenia (Eastern Armenian)

Reprinted 2013 in Zimbabwe (English), Dem. Rep. Congo, Katanga (Swahili, Kiluba, Kisongye and French), India (English and Telugu), Ethiopia (Sidama)

BITIMA

Kalaqamu Maxaafi Akkalu Gondoori giddo noo maxaaffa giddo lowo geeshsha kaa'lanno maxaafaati yine hendanni. Kunni maxaafi giddo borreessinoonnni coyi:

- Maganu alamenna aanase noore hiitto asse kalaqinoronna mayira kalaqinoro,
- Maganu hedonna heeshsho mayira hasiissinoro,
- Danchummatenna bunshete kaima,
- Meyatenna labbaahu adhama mayira hasiissinoro,
- Oosote ilama mayira hasiissinoro,
- Cubbu Maganuwiinni asse badanno gara,
- Cubbu baatto asse hunanno gara,
- Maganu cubbo asse qorichchishanno gara,
- Maganu cubbuwiinni asse gatisanno gara kulanno.

WOYYOTE MAXAAFANNA HEESHSHOTE HANAFO

Woyyote Maxaafi Maganu wo'manka woyite hee'ranno ha ikkinota kulanno. Halaalaanchu hee'ranno Magani iso callaati. Ibiraawootu afiinnni su'misi Yahiweeti. Sidaamu afiinni qolle Kaaliqa yinoonni. Alame kalaqanohuno Kaaliqaati. Isi mitto halaalaancho Maganooti. Iso agurranna lubbo kalaqannohu wolu Magani dino. Isi alame kalaqantara albaanni hee'rino. Gordonna baatto kalaqara albaanni Maganu hee'rino.

Maganoho hanafono gumulono dinosi. Kunnira Magano, « Hegerera hee'ranno » yineemmo. Hegere heeshsho geedote geedote; gofimarchono diafidhinote.

Maganu lubbo uyinke yannara baalunku kaima afi'noommo. Lubbotenni hee'noommohu Maganu lubbo ee, foolesi worinonke daafiraati. Maganu qole woleno hasiisannore baala aanno (Soqqa 17:25). Mannu heeshsho hanafantannohu amasi godowi giddi hee'reennaati. Mannu honsu diri gedensaanni ilamanno. Lubbotenni hee'neemmo Maganu heeshsho aannonke daafiraati. Ilantinokki lubbo ayino huna dihasiissanno. Lubbo Maganunnite. Mito mito woyite heeshsho harancho ikkitanno; mito mito woyite kayinni seeddanno. Heeshsho mitto barra mulenni woy keeshshite sa"ase digattannote. Maganu kayinni hegerera hee'ranno.

Maganu ninkera aleenninna qooxeessinkera hee'ranno. Isi wo'manka woyite wo'manka darga hee'ranno. Anninkenna amanke baxxannonkehunni roorse baxxanonke. Isi ledosi hasaabbannorira mule noonsa. Maganu qaali, « Kaa'lanno'nena, qarra'ne baala isiwa ku'le » yaanno (1Phe 5:7).

Woyyote Maxaafi Maganu qaaleeti. Woyyote Maxaafi Maganu halaale kulannonke. Kalaqamu Maxaafira Maganu tenne alamenna manna hiitto asse

kalaqinoro kulanno. Maganu baalanka coye gudise dikulinonke. Ikkollana afate hasiisinore baala kulinoke. Phaawuloosi Soqqamaasinete Loosira 17:24-29,

« Isi alamenna aanase noore baala kalaqino. Isi gordunna baattote Mootichchaati. Kunnira, isi mannu minino mini giddo dihee'ranno. Isi manna baalaho heeshshonna foole, qoleno wole coye baala aanno. Xeinosiri nookki daafira mannu anga diyoranno. Maganu mitto mancho kalaqe baatto baala wo'manno gede asse, hee'ranno dironna darga uyino. Hatto assinohu mannu isi hasi'rannoronna hoogannoro afaraati. Ikkollana isi mitto mittonko ledo no. Hee'noommohu, milli yineemmo unna lubbo afi'noomohuno isinniiti. Mite borreessaasine, « Ninkeno oososiiti » yitino. Oososi ikkinummo geeshsha Maganu mannu seekkinoonita culkunna birru misile lawanno yine heda dihasiisanno (Soqqa 17:24-29).

MAGANO KIRISTOOSI WIDOONNI QOLLE ANFEEMMO

Kalaqamu Maxaafi Woyyote Maxaafi giddo umiho. Kuni maxaafi Maganu kalaqami daafira halaale coyi'ranno. Maganu maa kalaqinoronna hiiito asse kalaqinoro kulanno. Wolootu Akkalu Gondoori maxaaffa kayinni Yesuusi tenne gobba daara albaanni ikkinore kultanno. Hakkuno Maganu baattote aana loosanni hee'rinota xawisanno. Woyyote Maxaafi giddo nooti jawiidi sokka Maganoho hajajammummorrona Gatisaancho Beettosi Yesuusa ammannummoroo heeshsho afi'ne Maganu ledo hegere hegerera hee'neemmota kultannote. Magano anfeemmo gede assinonkehу Yesuusaati!

Maganu seekkino kalaqamanna hashshi gordo la'ne dhaggeeffanteemmo. Kalaqinota lowo saada, haqqanna beeddahe la'neemmo woyite Maganu mageeshshi geeshsha wolqaataamo ikkinore anfeemmo. Maganu kalaqinore kore baala ninke soorra didandiineemmo. Arrishsho fultannokki gedenna e'annokki gede assa didandiineemmo.

Maganu kayinni kalaqamaho aliidihi. Loosannahuno kalaqamu widoonni qoleeti. Isi gordunna baattote mooteeti. Woyyote Maxaafi, « Isi baalukura Mootichchaho »; Wo'munkura Aliidi Maganooti. Kalaqaancho ikkino daafira, Maganu alamete mootichchahonna mootete. Alamete noori baalu isiho. Kalaqinoeha ikki geeshsha Maganu anerano Mootichchaho.

Woyyote Maxaafi kulannonke garinni Maganoho umisi bisi noosi. Maganu malanno. Maganu hedanno. Maganu kalaqanno.. Baatto isi coyi'reenna kalaquantino. Isi kalaqino alamenna manna baxanno. Ninkeno banxammosira hasi'ranno.

Woyyote Maxaafi giddo Maganu isinii daafira coyi'ranno. Isono wole manna egenninoommohu gede assine egenna dandiineemmo. Maganu hiittoro afa dandiineemmota mitte dhaggete doogo qixxeessino. Umo asse, lowimmasi kalaqino kalaqami widoonni qole leellishinonke. Shoolu kumi diri gedensaanni Beettosi soyinonke. Yesuusi Kiristoosino tenne gobbara 33 diro hee'rino. Ammanaasine Yesuusi Maganu ledo noota egentino. Isi gordoho annisi ledo no. Israeelete gashshaanora Yesuusi, « Ani Abirihaami ilamara albaanni noommo »

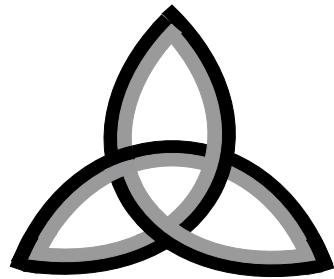
Magano: Anna, Beettonna Ayyaana (Sillaase)

Ammanaasine Maganu 3 biso afi'rinota ammantanno. Insano: Annaho, Beettoho, (Yesuusaati) Wooyote Ayyaanaati. Mito mito woyite, Maganu Sillaase yineemmo. Togo yaano, alame kalaqantara albaanni bi're hundinni kayise Yesuusinna Wooyote Ayyaani Maganu annu ledo no yaate. Kunniraati Wooyote Maxaafi:

- Amme manna daninkenni kalanqo (Ninke gedeeha assine) yaate (Kal 1:26).
- Mannu ninke giddonni mitto gedeeha ikkino (Kal 3:22).
- Amme dirrine afoonsa burduunqona (Kal 11:7).
- Aye soqqa? Ayi ha'ranke ikka? (Isa 6:8).

Kunniraati Yesuusi, « Anfoommore coyi'neemmo; la'noommore farci'neemmo » (Yoh 3:11). Isino Abirihaami ilamara albaanni nooha ikkinota coyi'rino (Yoh 8:58).

Siillaase lowo mannira xawe dileellino. Maganu afate hayyonna ammana aannohe gede huucci'ri. Hakkunni gedensaanni Maganu umisi daafira halaale kulannohe.

1900 dirira albaanni Galchimi Awuropi giddo heedhannori Celtic Ammanaasine Annu, Beettunna Ayyaanu mittimmanna sasimma (Sillaase) afate kaa'lannonsa gede konne malaate qiniite assidhino. Konnen Celtic Rope (Selootu Siiwo) yinanni. Sase raga afi'rino ha nafa ikkiro mittu mittunku ragi lamu ledo xaadinoho. Sasunku ragi Magano Anna, Magano Beettonna Magano Wooyote Ayyana leellishanno. Maganunnita mittimmate sasimma (Sillaase) daafira mashalaqqe aanno yaate. (Maat 28:19).

yiinonsa (Yoha 8:58). Yesuusi konne darga Maganu callu coyi'ranno ha baxxinoha « ANEETI » yaanno coye coyi'rino (Ful 3:14). Yesuusi baattote aanira dirre Magano egensiisankera dayino. Isi dayinohu Maganu gara leellishanhera yeeti. Isi Maganu beetto ikkino daafira Magano lawanno.

Yesuusi wo'manka woyite gordoho Maganu annis ledo no. Gordunna baatto kalaqantara albaanni hee'rino (Kal 1:26, Yoh 1:3, Qol 1:16, Ibr 1:2).

Wooyote Maxaafi, Yesuusi Kiristoosi baalanka coye « Amade no » yaanno. Hatto yaano, baalunku coyi isi anga no yaate. Isiweello ikkannori mitturino dino. Balanka coye isi hasi'rino gede assa dandaanno. Hedosi giddonni mittichcho, magansi'ranno gede manna Magaganu Annisiwa shiqqi assate. Isi qole manna isi daafira rosiisanno gede Wooyote Ayyaana tenne gobba soyanno. Wooyote Ayyaani Yesuusi Mootichchankenna Gatisaanchonke ikkinota anfeemmo gede kaa'lannonke. Qoleno Maganu annanke ikkinota anfeemmo gede kaa'lannonke.

MAGANU HIITTOOHO?

Maahoyyena, Isi Maganu hiittooho? Maganu Ayyaanaho; qoleno umisi biso afi'rino. Maganu baxanno; qoleno towatanno. Isi so'ro diloosanno; so'ro loosanno mannano dibaxanno. Kunne busha coye, « Cubboho » yinanni. Konne coye assineemmo hu ninke heeshsho so'ro ikkitino daafiraati. Mannu isi halaale afikkinninna egennikkinni reyanno woyite dadillanno. Qaaqquullu ilamikkinni reyannonna ilamanni hee'renni reyanno woyiteno dadillanno. Mannu isire afannota baxanno.

Maganu alame baxillunni kalaqino

Woyyote Maxaafi Maganu alame, wole kalaqamanna manna ayirrinnyisira kalaqinota kulanno. Maganu baxilleho (1Yoh 4:16), kalaqino kalaqamano baxanno (Kal 1:10, 25, 31). La”anno woyite baalunkuri danchaho; wolunkunni mannu (Efe 2:4). Ninke, isi ledo fiixa ikkine hee’neemmo gede, hasiisannonkere qixxeessankeranna isi ledono hegere geeshsha hee’nammora kalaqinonke. Woloota banxeemmo gede isi lambeemmore asse kalaqinonke. Halaalaanchu baxilli banxe calla uyunanniho. Maganu banxannisinna magansi’nannisi gede labballonna meento, oosonna seenne asse kalaqino. Ikkollana banxeemmosi gede digiddeessannonke. Maganu ninke kalaqinohu banxeemmosinna gimbeemmosi gedeenni afara yeeti. Maganu manna hasi'rino doogo ha'ra dandaanno gede asse kalaqino. Magano baxano giwano mannu umisi gedeeti. Addaaminna Heewaani cubbo loossu waro, uminsa doogo higge hadhino. Mannuno bi’re hundinni kayise umisi doogo ha'ra baxanno.

Maganiweello heeshsho cubboho. Ninke baalunku cubbaataammu gede ikkine hee’neemmo (Room 3:10,23). Woyyote Maxaafi cubbu daafira seekke kulannonke. Maganu Woyyontihi. Kunnira, ninke baxannonkena, cubbo kayinni qorichchishanno.

Woyyote Maxaafi lowoha Maganu baxille kulannonke. Nunke mageeshshi geeshsha bunshoommoronna Maganu qole cubbuwiinni hingammora, iso banxammoronna doogosi ha’nammora asse kaa'lannonke gara kulanno. Qoleno Maganonna manna banxeemmo gede kulannonke.

Maganunniwa higa: Maganu isiwa hingemmo gede doogo: Qorichchunni, wolqate loosinni, mundeete kakkalonni, sagaletenna woxu fushshaatinni, amma’nate lawishshinni, Yesuusite gede heeshshonni, hexxotenninna seerunni kulinonke. Isiwa higate uyino seejjo: Qafadotenni, badatenninna dooratenni leellishino. Konne coye Woyyote Maxaafi giddo Akkalu Gondoori widoonni anfanni. Tenne baalante doogo giddonni mitteno hendoonni coyira di”ikkitino. Hoolinohuno mannu cubbi bati’reeti. Kunni baalunku coyi gedensaanni Maganu isiwa hinganni doogo baxanno hu mittu tole beettisi Yesuusi Kiristoosi mundee widoonni qole leellishino. Yesuusa ammaniha ikkiro cubbaataamu baalu maaro afi'ranno; Maganu baxilleno afanno. Hakku baxilli keeraancho baxilleeti. Konne coye Woyyote Maxaafi giddo Haaru Gondoori widoonni anfanni.

Bi're albanni Maganu kalaqanno kalaqami daafira balaxe egennino. Ninkeno kalaqammamora albaanni su'minkenni egenninonke. Umonke aana noo dananchi kiiro nafa afino. Maganu lowo geeshsha jawaho. Isi baalanka coye egennino. Isi ga'a ikkinnorennna daanno diro ilamannohu ayetirono egennino. Maganu mageeshshi geeshsha jawahoronna dhaggennihoro ninkewodani hestate didandaanno. Isi sainoha, daannohanna daara nooha baala egennino.

Lowo dirira albaanni Maganu himanaanchi, « Mootichcha'ya ati anera Magano'yaati. Ati maala'linanni coye assootto. Kore baala assate bi'renni hedootto » (Isa 25:1) yiino. Ninkeno dhaggennihu kalaqamisi ledoreeti. Maganu kayinni kalaqinota dhaggete alame cubbu doofarsita dadillino. Maganu danchunna bushu giddonni mitto doodhineemmo gede kulinonketa gedensaanni nabambeemmo. Hasi'noommore doodha dandiineemmo. Magano woy busha coye baxa ninke doorshaati.

Kunnira woroonni noore hasaabbe:

1. Kalaqamu Maxaafa hala'ludu wodaninni nabbawate qixxaawootto?
2. Kalaqamu Maxaafira kulloonni garinni heeshshote kaiminna kalanqoonnihuno mayiraatiro buuxate yanna aatto?
3. Magano egentinokkirinna baxxannokkiri rosiissanno kapho giwate qixxaawaho?

Alamete kalaqama

Wo'munku coyira alba asse tunsichchu, wayinna Maganu Ayyaani no.

Xiinxallootu yinota irkisatenni Woyyote ayyaani aane noo coye kulanno:

- a) Umo caabbichchu woy iibbillu no.
- b) Wayi woroonninna iimaanni hee'reenna gordunna dilallo mereeroho no.
- c) Hakkunni gedensaanni baaru, moola baattonna mu'ro no.
- d) Aante arrishsho, aganunna beeddahe daggino.
- e) Hakkiinni aante qulxu'munna cea kalaqantino.
- f) Hakkunni gedensaanni wolubbo afi'riino kalaqaminna mannu kalaqamino.

Alba noo baatto Nohi yanna wayi (Kal 7) kawa nootenni baxxitinote:

- Wayi baattote iimaanni gordu aana no (Kal 1:7)
- Baattote aanira xeenu didirrino (Kal 2:6) – baatto loju qufisanna heedhino.
- Mannuno lowo diro hee'rino (Kal 5:5-32) – xeenu ikkito diqarrissino.
- Hatte yannara lowo geeshsha agoodaamu manni no (Kal 6:4) wolubbo kalaqamino jajabbaho.
- Baote wayira albaanni xeenunna bubbe nookki daafira magani-seemo dino (Kal 9:13).
- Iibbilli woy qidu, moolle woy kaade dino.

Maganu sokka buuxatto yannara Woyyote Ayyaani kaa'lannohe gede Magano huucci'ri.

Woyyote Maxaafa nabbawatenni Maganunna heeshshote daafira lowore anfanni. Kunnira amme hananfona:

Xa Kalaqamu Maxaafa Foolishsho 1 nabbawi

MAGANUNNIHA KALAQATE LOOSO

Kalaqamu Maxaafi Woyyote Maxaafira umiho. Kuni maxaafi hooshhotenna coyi baalu hanafo kulannonke. Heeshshote hanafonna heeshsho mayira uyinoonniro kulanno. Kalaqamu Maxaafira, « Umo asse Maganu gordonna baatto kalaqino » (Kal 1:1) yaanno. Baatto mullichchotenna tunsote.

Mannu dino! Barru dino! Hashshuno dino! Arrishsho difultanno! Arrishsho die'anno! Barruwa, lamalanna aganna dino! Alaba baatto suude diafidhinote (k.2). Mitturino aanaho dinose. Maganu Ayyaani kayinni wayi aana ha'ramanni no. Hakkunni gedensaanni Maganu moola battonna waa babbadi. Yannano kalaqi. Barruwanna lamala hashshunna barru ledo kalaqi. Mu'ronna saadano kalaqe kae gedensaanni umi mancho Addaami kalaqino.

« Kalaqi » yaannohu Ibiraawootu qaali lowo geeshsha baxxinoho. Kuni qaali isi callunihonna loosisiho. Mullu darginni kayise gordonna baatto kalaqinohu magano callaho. Mannu mittore loosannohu Maganu kalaqinorinniitilla.

« Kalaqino » yaanno qaali Kalaqamu Maxaafira umi gafi aana calla 3 hige kulamino. 1 kiirora Maganu gordonna baatto kalaqino; hatto yaano aanansa noori baalu ledo yaate. 21 kiirora Maganu saada kalaqino. 27 kiirora Maganu manna kalaqino.

KALAQANNIHA LEE BARRA

Maganu kalaqino coye baala dnachaho yiino. Konne coye ninkeno qooxeessinkera la'nanni hee'noommo. Maganu battonna giddose noore baala aase kalaqino gara kultannota woyyote borro uyinonke. Konne coyeno Kalaqamu Maxaafira 1 foolishsho aana borreessinoonni. Hanafote yannara ikkino coye kulannonkehу Woyyote Maxaafi daafira Magano galanto. Woyyote Maxaafi hooginkero,

Aanino qooli geeshsh iillanno tenne dhaggete baatto dianfeemmo. Mayira kalaqammoommorono dianfeemmo. Woyyote Maxaafi giddo Maganu heeshshote hanafonna mayira kalanqoonniro kulannonke.

Mannu baatto kalaqantino gara kulate hedinore baala borreessino; ikkollana hatti mannaho umisi hedootilla. Hedonsa adda ikkitino gede ayeno diammananno. Maganu gordonna baatto hiitto asse kalaqinoro kula hooginkerono, afate hasiisinonkere baala kulinonke. Kuni coyino Woyyote Maxaafi giddo no.

Kalaqamu dargasi amadinohu Maganu yiino garinniiti. Isi coyireenna kalaqamino; kalaqaminorenno danchaho yiino. Kalaqinorenno baxino.

Maganu lubbo afi'rinore baala kalaqino

Maganu kalaqino gordonna baatto baxino. Insano isi hedino garinni kalaqamino. Kalaqino kalaqamino dancha ikkinota laino. Kunnira, « Baattote aana hayisso, uullaasinu, haqqe gumisenna laalose ledo mudho » yii. Umi haqqa wixisi ledo kalaqino. Mittu mittunku wixira heeshsho uyino. Heeshsho aa dandaannohu Magano callaho. Mittu mittunku wixi mittu gari haqqa fushshanno suudinni kalaqamino. Kunni garinni Maganu muttu mittunku sirchi soorramikkinni hee'ranno gede assino. Mannu kayinni addi addi fiixa mimmitoho qa'misanni baxxino haqqa kalaqate wo'naalanno.

Xibbuu diri geeshsha qarmete tungeenna keeshshino wixi nafa albisi gari haqqalla laalanno. Sayiseno mittu mittunku wixi umi umisiha heeshsho su'ma afi'rino gede kultannonke. Konne coyeno « DNA » yitanno. Magnuno baalante mu'rorna kalaqama baalaho umisi qaale uyinonsa. Mittu mittunku kalaqami umi umisi su'ma afi'rino. Mitto coyeno wolu sirchi widira hige soorramanno gede diassino. Maganu kalaqate qaale coyi'rino; kunni garinni addi mu'ronna kalaqamu kalaqamino. Baalunkuri danchahonna kullannire afi'rinokkiho.

Heshsho Maganu uyinota ikkitino daafira lowo geeshsha muxxete. Heeshsho baalanta isiviinni daggino. Isi haqqetenna mu'ro baalate heeshsho uyino. Qul-xu'meho addi heeshsho, saadateno qole baxxitino heeshsho uyino. Baalanka sirchi sirchinsa arinni kalaqino. Kunnira wo'manka woyite wix mu're kae jajjabba lophe jajjabba haqqe ikkanno. Maanuno hatto ikkanno gede hajajino. Kunni garinni mittu mittunku sirchi fiixi fiixisi arinni lophanno. Tini hajajo Maganu wixu gidoonni qole kalaqama towatino garaati. Sadatenna mu'rote fooltanno fooleessi hee'ra hasiissanno. Ninkeno saadanna mu'ro towata hasiissannonke. Insa ninkera sagalenna foolleemmoха Okisgiinete yinanni fooleessa uyitannonke.

Maganu seeda yannara xawaabba uyitanno gede kalaqino. Tunsichcho shiima yanna callate hajajino. Qiidadu hashshi, mu'ro kalaqamaho ikkanno fooleessa uyitanno woyite lojanna qufichcho abbanno.

Arrishsho baattote xawaabbanna iibbille uyitanno. Kuni xawaabbinna iibbillu-mu'ro lophitanno gede kaa'lanno. Qiudu batinynyinni kainohunni reyineemmokki gede arrishsho baatto iibbishshanno. Maganu qole wogga: Birra, arro, badheessanna hawado kalaqino. Beeddaheno kalaqe su'mano ee, darga dargansa worinonsa. Wo'manka woyite Maganu worinonsa doogo amadde hadhanno. Tinino Maganu kalaqamaho uyino doogooti

Suutunuuttotensa kalaqamaho?

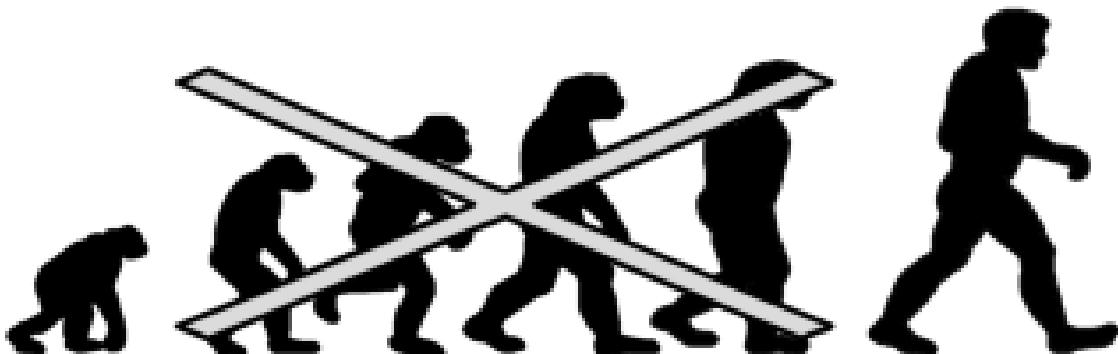
Woyyote Maxaafi kulannonke garinni, mannu Maganoho baxxino kalaqamaati. Mannu baattote aana noo kalaqamiwiinni baxxinohonna Kalaqaanchosi lawanno-ho. Techcho lowo manni, mannu galashsho woy qamalcho lawanno sirchinni dayi-no yee hedanno. Maganu qaalinna umme fushshinnoonni miqqa bi'rete garinni kayinni kuni coyi halaale di"ikkino.. Chaarilesi Daariwiini yinanni manchi, « Kalaqamu doorshinni mittu kalaqami yannate gedensaanni wolu kalaqamira sooramanno.

Konne coye suutunuuttote hedooti yinanni. Ikkollana kunni garinni xaado afi'rinoha mitto sirchono dianfoonni. Daariwiini yiino karso xaa geeshsha dianfoonni. Ammanaasine woshichchu woshichchoholla, galashshu galashsholla, man-nuno mannaholla yinannita calla ammantanno. Addi addi woshshi xaano woshshaholla; addi addi galadi galadonkolla. Addi addi mannino mannankolla. Maganu kalaqamu mimmitu ledo karsamannokki gede assino. Haammatu addi addi dana hee'rinsarono, wixinsanna quuphinsa mittoho.

Daariwiini 150 dirira albaanni yiino coyi adda ikkinokkita diafino; xa noo fullahooti kayinni mittu mittunku kalaqami giddo noohu DNA yinanni wixi wolu sirchia-soorrama aannokkita buuxxino. Mittu mittunku DNA yinanni wixi umisi sircho calla siranno (Kal 1:12).

Daariwiini yiinota ammanattoha ikkiro, heeshshokki gawalo mamaatiro diafootto; hee'rakkira diniqe dino; reyote gedensaannino hexxo diheedhannohe..

Maganu kalaqama kalaqinota ammanattoha ikkiro, heeshshokki gawalo afidhionte; diniqeno noose; reyote gedensaannino hexxo noohe yaate.

Suutunuutto leellashshannota lame lekkanni uurre ha'ranno galadi misilla
Chaarilesi Daariwiinita so'rote hedo Riichaardi Likeyi kunni garinni misile seekke leellishino. Rosu mini maxaaffa giddo seekkine worroonni misilla agurranna xaa geeshsha lame lekkanni uurre ha'ranno galado anfe diegenninoonni. Muli yanna giddo Dokitori Likeyi keeshshitino miqqa lae xiinxallino garinni galadu galado, mannu manna ikkinota buuxxino. (Haa'noonnihi: Vikitori Pirchinna Heniri Morrisi-wiinniiti.)

KALAQANNIHA MAGANU QAALE

Maganu kalaqamaho coyi'rino. Isi coyi wolqaataamohonna halaaleho. Isi qaali heeshsho kalaqino. Woyyote Maxaafi lowo dirira albaanni ikkino coye seekke kulannonke. Woyyote Maxaafi Maganu ninkera coyi'rino qaaleeti.

Coyishshiinsheemmo woyite giddosi noo coyi mayannoro isi xawise kulannonke.

Maganu, « Xawaabba ikko » yiita, xawaabba ikki (Kal 1:3). Maganu heeshsho kalaqara hasi'rino. Xawaabbunna iibbillu nookkiha kayinni kalaqamu hee'ra didandaanno. Maganu xawaabba tusichchuwiinni badi. Xawaabba, « Barraho », tunsichcho, « Hashsha » yii. Xawaabbu iibbille kalaqino. Xawaabbu dayita Maganu « Danchaho » yii. Maganu assinori baalu danchaho. Hakkuni gedensaanni maganu waa xiiwe moola baatto fushshi (k.9). Gamu wayi baara, gamu qole gordu iima no (k. 6-7). Hatte yannara xeena diganino. Gordu iiminni wayi didirrino. Loju baatto qufise uulla guggushshe amadino (Kal 2:5,6).

CEA, QULTU'MENNA SAADA

Hakkunni gedensaanni, « Wayi giddo lubbo afi'rinori wo'mo; ceano gordu iima buubbo » (Kla 1:20) yii. Kuni coyino rahotenni ikkino. Maganu coyi'reenna baaru giddo qux'munna qoleno itannori wo'mino. Maganu mittonna lame sircho calla kalaqate dihasi'rino. Isi xibbuunni kiirranniha qulxu'munniha addi addi sircho kalaqino.

Maganu baatto addi addi hayissonninna haqqenni guggushshino. Maganu kalaqino saadanna duuxi addi addi haqqa ittanno. Maganu lowota addi saada myatanna labbaaha asse kalaqino. Duuxano addi addiha batinynyne dana asse kalaqino. Mittu mittunku gari garisinni qale lossi'ranno. Maganu mitto mittonka kalaqama dani danisinni qalamanno gede assino. Maganu mittu mittunku kalaqamira heeshsho aate qaalisinha haaro wixa wixanno.

Kunni garinni baalunku Maganu kalaqami darga dargasi amadi. Baatto, baaru, haqqe, laalo, mu'ro, duuxu, cea, qulxu'menna saada worroonni worroonnisawa hee'ra hanaffu.

MAGANU MANNA MAYIRA KALAQI?

Ontikki barra Maganu wole kalaqama baala kalaqe gudi; baatto loosanno manni kayino dino (Kal 2:5). Maganu manna kalaqamasi towatanno gede kalaqino (Kal 1:28). Towatanno manni wolu manni jajji eddaramanna lae sammi diyaanno.

Ninkeno Maganoho hajajamanna kalaqino kalaqama towata hasiissanonke.

Kalaqamu Maxaafi 1 fooliishhora Maganu manna mayira kalaqinoro kulanno.

- Magano lawanno gede kalaqino (k. 26,27).
- Kalaqama gashshanno gede kalaqino (k. 26).
- Ile ilame baatto wo'manno gede kalaqino (k. 28).

- Baattote aana mu'ranno ha dancha laalcho itanni hee'ranno gede kalaqino (k.29).
- Baxillesi aaranna mannuno iso magansi'neemmo gede kalaqino.

Kunnira woroонни noо coye hasaabbe:

1. Maganu ayirrinnyisira yee kalaqinori maati?
2. Maganu ninke injora yee kalaqinori maati?

Xa Kalaqamu Maxaafa 2 coyishshiishi

MAGANU MANNA HIITTO ASSE KALAQI?

Kalaqamu Maxaafi 2 fooliishsho Maganu manna kalaqino gara kultanno. Maganu Kaaliqi manna kalaqino. Isi manna baattote bushshinni kalaqino. Foolesi giddo qole ufuufeenna lubbo afi'rino manna ikkino (2:7).

Maganu lubbo kalaqi woyite baattote aaninni qara ikkino coye haa'reeti (2:7,19). Mannunna wolu kalaqami bushsha, buko woy kincho lawa hoogirono, baalunku mittu gari nayitirogiine, oksigiine, kaarboone, hayidirogiine, kalsiyeeme...woleno konne lawannorinni kalaqamino. Ninkeno Maganu bi're hunda kalaqate horoonsi'rino manna kalaqammoommo.

Addaamira Maganu Ayyaani gede hegerera hee'ranno ayyaana uyinoonnisi. Addaamira surre noosi daafira heeshshote daafira yaadanno. Magano egennano; isi ledono fiixooma dandaanno. Maganuno Addaami ledo elle amaddara dandaanno.

Wolu kalaqami mannu gede Maganu ledo hasaawatenna iso egennate didandaanno. Maganu manna wole umisi gede asse baxanno gede hasi're Addaami iso lawannoha asse kalaqino. Addaamira lubbonna manninate uyinosi.

Maganu Addaami jawa mancho asse kalaqino. Addaami Maganu ledo hasaawanna isi yiinore macciishsha dandiino. Isi manchaametenna galadu gede diluulanno. Mannu coyi'ranno qaalinni coyi'ranna Maganu yiinorenno buuxa dandiino. Danchanna busha bade afe dancha loosa dandaanno. Saada mannu afi'no gedee ayyaana diafidhino. Mannu Maganu kalaqinohunni wolu kalaqami baxxinoho. Mannu saadatewiinni yaano qulxu'mu, ceatenna mu'rotewiinni baxxinoho. Mannu Maganu gede heda dandaanno. Bushanna dancha bade afe mittonna mitto doodha dandaanno. Ninke, « Mannu reyannoho » yineemmo.

Hakkunni gedensaani Maganu Addaami kalaqamaho su'ma fushshanno gede assino. Saadano Addaamiwa ka'e daggeenna Addaami baalunkura su'ma fushshinonsa (Kal 2:19).

Gedensaanni Kalaqamu Maxaafa 2, Woyyote Maxaafi Maganu meyaata hiitto asse kalaqinoro kulanno.

ADDAAMI HEE'RANNOHA BAXXINO DARAGA

Maganu baxannohonna lowo geeshsha egennaamoho. Maganu Addaami kalaqi waro masse baxxino darga worinosi (Kal 2:8). Kuni dargino Edeni yinanni darga no. Kuni dargi hiikkiichchootiro Woyyote Maxaafi giddo kulloonni (Kal 2:10-14). Addaami qawaaxi'ranno gede Maganu hakkiichcho dancha coye baala worino. Addaami hasi'ranno coyi baalu hakkiichcho lophi.

Maganu Addaami hakkiichcho hee'ranno gedenna towatanno gede assino. Saadanna mu'ro towatanno gede kulinosi. Maganu hedo mannu kalaqama baala gashshanno gedeeti. Hakkiichcho wo'manka woyite intanniri hee'ranno. Hakkiichcho albillitte Haaro Gobbara heedhannoti heeshshote haqqichchono no (Kal 2:19, Aju 22:2). Hakkiichcho bushanna dancha leellishshanno haqqichchono no.

Maganu, « Kalaqama baala gashshi » yiinosi daafira, gashsha baxanno. Loosono loosa hasiissannosi. Looso hoogiro mannu hagiirraamo di"ikkanno. Maganu Addaamiira loosannorennna loosa hasiissannosikkire bade kulinosi. Taashshe gashshannonna towatanno garano kulinosi. Maganu kulannonke coyi baalu ninkera danchaho. Maganu baxilleho, taalohonna halaalaanchoho.

Addaami Maganu gate towatino; Maganuno wo'munku coyi daafira isi ledo hasaaawino. Addaami Maganu ledo ofolle hee're saadate su'ma fushshani fattisamino (Kal 2:19). Ikkollana Addaami ledo taaltannoti mitte saadano dino.

ADDAAMIRA MALLOONNI JAALA

Saada mulesiinni higge sa'uhu gedensaanni Maganu Addaami lai. Addaami callichchisi ofelle no. Maganu, « Mannu callisi hee'ra dancha di"ikkitino. Kunnira kaa'laancho kalaqeemmosi » (Kal 2:18) yii. Maganu Addaamira iso lawanno kaa'laanchi hasiisinosita afi. Kunnira Heewani kalaqi. Iseno addaami labbanno. Addaami goxe hee'reenna Maganu midashshisinni miqichcho haa're meyaa mancho kalaqi (Kal 2:21).

Maganu danisinni meyatanna labbaaha asse kalaqinonsa (Kal 1:27). Heewaanino Maganu daninninna lawishshisinni kalaqantino. Addaami baqqi yiihu gedensaanni Maganu Heewani haa're isiwa abbi. Addaamino lae iso labbannota ikkitino gede afi. Heewani saadate gedeeta di"ikkitino. Ise Addaamira bxxitino jaalaati. Hakkunni gedensaanni Addaami iserano su'ma fushshise. Su'ma, « Heewani » fushsheennase iseno isi assanno coye kaa'litusi. Heewani Addaamira galtesi assi'ri.

Kunninni aane noo coye wodana assite lai:

- a) Ilantukkunni umo tenne gobba dagginori Addaamiitinha Heewaniiti. Wolu Maganu kalaqinohu baxxino kalaqami no.
- b) Layinki Addaami yinoonnihura Yesuusira albaanni, cubbu nookkiha balaxxe tenne gobba dagginori Addaamiitinha Heewaniiti.

FOOLIISHSHOTE BARRA

Leelki barra Maganu kalaqa uurrisi (Kal 2:2). Maganu Heewani kalaqihu gedensaanni wolere lede dikalaqino. Maganu hakkiinni aane noo barra, « Woyyote barra » woy « Fooliishshote barra » yee su’ma fushshi. Kuni barri Addaamiranna Heewanira fooliishshotenna magansi’rate barraati. Baattote aana noohu lowo manni lamalate giddo konne fooliishshonnihanna magansi’rate barra assi’rino hu kunniraati.

Lamalki barri Magano ho hagiirrunnihonna fooliishshonniho. Lamalki barrira wolootu leyunku barri gede goofimarchu dinosi. Maganu xaano kalaqino kalaqaminni hagiidhanni no. Ninkeno hagiidhinanni hee’noommo. Fooliishshote Barra ayirrise roore doogo Magano magansi’ratenna wo’manka woyite isi kalaqino kalaqaminni hagiidhate.

Maganu Ayyaanasi Addaaminna Heewani giddo worino. Hegerera heedhanno gedeno heeshsho uyinonsa. Heeshsho baala uyinohu Magano ikkino daafira, mannu iso calla magansi’ra hasiissanno (Ful 20:3). Ikkeennano, cubbu Maganu Ayyaan ninkewiinni xeertisannotanna hegere heeshsho ho’lannonketa egenninoommo. Yesuusi Maganunniwa massitanno, Ayyaanasi adhineemmonna hegere heeshsho afi’neemmo doogooti.

Kunninni aane noore hasaabbe:

1. Lamalki barr daafir aMaganu mayiino (Kal 2:2)?
2. Lame baxxitino haqqe Edenite daafira afoottori maati (Kal 2:9, 16)?
3. Maganu adhamatenna maatete daafira yaannore Kalaqamu Maxaafi 2:24 maa rossianno?

Xa Kalaqamu Maxaafa 3 coyishshiishi

Maganu gordonna baatto hattonni giddonsa noore baala kalaqino. Maganu kalaqinore baala la”anno woyite lowo geeshsha danchaho (Kal 1:31). Umiha labbaahanna meyata Addaaminna Heewani kalaqe xuma darga Edeni masse wori. Hakkiichcho addi addi laalonna guma laaltanno haqqe worino. Addaaminna Heewanino hasidhinore baala afidhino.

Kuni horichchi yaandannire diafi’rino. Maganu Addaamira konne ho’richcho seekkannonna Hewaanino towatanno gede kulinosi. Maganu mootete. Addaaminna Heewanio isi yiinore assitino.

Maganu insa uminsa doogo hadhara wore diagurino. Maganu doogo kulansaranna kaa’lansara wo’manka woyite ledonsa hee’ranno.

Wo’manka woyite Maganu insa ledo ha’ranno; ledonsa hasawanno. Isi insara lowo elo ikkinota affanno gede hasi’rino.

MAGANU ADDAAMI HAJAJO UYI

Maganu Addaami, « Edeni ho'richchi giddo noo haqqe baala ittena, danchanno busha leellishshanno yinanni haqqichcho kissinoonte. Tenne haqqichcho ittinoonni barra addinta reyitinanni » yiinosi (Kal 2:16-17).

Tini hajajo moote ikkino Magani hajajinote. Addaami Maganu hajajo buuxa dandaanno. Maganu coyi'rino coyi halaale ikkinotano afino.

Maganu Addaami baxannosi daafira woyyannosire halchanno. Mannaho woyyanno coyi maatirono egennino. Addaaminna Heewani balatewiinni gatisara hasi'rino. Maganu Addaami busha coye afannota dibaxanno. Addaami Maganoho hajajamoommero Edeni ho'richchi giddo loosa diqarrissanno. Maganu kayinni Addaami hasi'rino coye doodha dandaanno gede asse kalaqino. Addaami Maganoho hajajamano giwano dandaanno yaate. Maganoho hajajama giwa lowo so'rooti; qoleno cubboho. Cubbuno qorichchishamanno.

Dhaggeeffantannihu Kalaqaanchinke; Dhaggeeffantannihu gatisaanchinke

Kalaqamu Maxaafi fooliishsho mitte, dhaggenniha Maganu dana kultannonke.

- Maganinke callu maganoho.
- Kalaqaanchu Mganonke callaho.
- Maganinke kalaqami guutahonna danchaho..
- Kalaqamu Maganu egennonna hedosi leellishhanno.
- Kalaqamu Maganinke akute, xummesinna shaqqillesi– ayirrinnyesi kulanno.

Heeshshote dhagge kayinni labballunna meentu Maganoho hajajama giwatenni danchu coye agure busha coye doodhino. Kalaqamu Maxaafi 1-11 Maganu danchummanna mannu cubbo kulanno. Gatinohu Woyyote Maxaafi gafī Maganu cubbu daafira qolino dawaro kulanno. Hattino Maganu mannaho hedino gatooti.

Ninke cubbuwiinni gatisate Maganu kunninni aane noo coye qixxeessino:

- Woyyote Maxaafasi biddishsha asse uyino (dancha coye assatenna hee'nanniha woyyoniha seerasi buuxate)
- Gondooris halaalaancho yoosira waase ikkannonke.
- Woyyonnihu Ayyaanisi ninkera gatimi gede (qaraame siqqichcho gede hajajammeemmosi gedenna loonseemmo gede jawaachchishannonke.)
- Diikkichchinke agaraanchoonkeeti (bunshe assineemmokki gede hoolannonke.)
- Beettisi Yesusi gordo ea'nanni waalchooti (Maganu mulira shiqqi assitannonketi wole doogo woy wolu manchi mittuno dino.)

Umi Addaami tenne gobbara cubbo abbino. Layinki Addaami (Yesusi) tenne gobba gato haa're abbino. Ibiraawootu afiinni su'misi « Yeshuwa » yaa « Gatote » yaate.

SHEEXAANU GORDU IIMINNI TUGAMI

Sheexaanu Maganu kalaqama hunara hasi'rino. Mitte soodo Maganu Edeni horichchi giddo noore Addaaminna Heewani La"ara dayino. Edeni horichchi giddo noo hamashshi Heewani ledo hasaawi. Hatte yannara hamashshu xuma ikkikkinni digatino. Maganu kalaqino kalaqami baalunkunni roore xagaraamoho (Kal 3:1).

Hatte yannara Sheexaanu (Daawuloosi) xuma sokkaasinchooti. Ikkollana boo'nannahanna Mgano ho aliidiha ikkara hasi'rino. Kunnira Maganu iso gordu iiminni tuge agurino (Luq 10:18).

Heewani Sheexaanu yiino coye macciishshitu. Maganu daafirano halaale ikkinokkiha kaphu coye kulinose. Sheexaanu Heewani so'rote coye doodhitanno gede hasi'rino. Hakkunni gedensaanni Sheexaanu Addaaminna Heewani angasira qo'li. Maganu kalaqamirano moote ikkara hasi'rino.

Maganu kapha didandaanno (Ibi 6:18). Maganu yiinori baalu halaaleho. Kaphu baalu Sheexaanuwiinni daanno. Wooyote Maxaafi, « Bushu ayyaani, Daawuloosi... kaphaanchoho; kaphu baaluno isiwiinni daanno » (Yoh 8:44) yaanno.

Sheexaanu Heewani, « Addinta Maganu horichchoho noo haqqe giddonni ittinannikki gede hoolino'neni? » yee xa'mino. Maganu coyi'rino coyino gara ikkinokkihu gede asse kulino. Maganu halaalinta Heewaniranna ayiddaannise daafira qarraminoni?

Heewani Sheexaaneho, « Maganu, <Horichchu mereero noo haqqe giddonni mittichcho ittinoonte; ittiniha ikkiro kayinni addinta reyitinanni> yiino » (Kal 3:3) yite kultu.

Maganu yiino coye Heewani ammantino ikka? Sheexaanu yiinorena? Heewani Maganu hajajonna Sheexaanu kaphi giddonni mitto doodha hasiissinose. Lamunku coyi giddonni mitto doodha hasiissanno. Ninkeno dancha coye doodha hasiissannonke.

Gama sokkaasine Sheexaanu hoode hadhino. Maganaho gara gibbino sokkaasine baala gordu iiminni tugantino. Hakkuri giddonni haammata busha ayyaanna Sheexaanu hoode hadhino. Wooyote Maxaafi giddo insa, « Daawuloosiuu woy durriisaho » yinoonni. Sheexaanu meyaa labbaaha angara qo'late durriisa soqqanno. Ninkera egennamino diini isooti.

DANCHUNNA BUSHU GIDDONNI MITTO DOODHA

Edeni Horichchi giddo heeshshote ikkitannoti lowoti dancha laalo no. Edeni Horichchi giddo lame baxxitino haqqe no. Insano: Mitte hegere heeshsho uyitannoti Heeshshote Haqqichchonna reyo kalaqqannoti Danchanna Busha Leellishshanno Haqqichcho no (Kal 2:9, 17; 3:22).

Addaaminna Heewani hoolloonni haqqichcho ittuta, danchanna busha afate egenno afidhino.. Maganaho hajajama giwatenni kayinni heeshsho hooggino.

Yohaannisi Ajuujara 22:2 Woyyote Katami Maganunnihura, Heeshshote Haqqichcho heedhannota kullooni; Bushanna Dancha Leellishshanno Haqqichcho kayinni diheedhanno. Daggano alamera bunshe loosate bunshenna jifama diheedhanno. Cubbunni kainohunni mannu jawiidi ba'raa'ra hoogino. Maganu, busha afe hegere geeshsha hee'ra mannaho dancha ikkitinokkita afino. Maganu, mannu isira hajajamanno gede, iso magansi'ranno gedenna isi ledo mittimma afi'ranno gede hasi'rino.

Woyyote Maxaafi mannu Maganu aana loosino cubbonna galagale hige baxe magansi'rannosi gede isi hedino hedo kulannonke.

Woyyote Mxaafi Maganu manna baxanno garanna mannu loosanno bunshenna cubbo giwannota kulanno. Woyyote Maxaafi, cubbinkenni kainohunni daggano bao, buximanna qarri ka'aanni, jawiidiha Maganu baxille giddo amadino. Woyyote Maxaafi Maganu mannu heeshsho: Addaami, Aabeeli, Heenooki, Nohi, Abirihaami, Yisihaaqi, yaiqoobi, Yooseefi, Yihuda, Muse, Daawitinna jajjabba himanaanonna Israelete ejjeetto aana loosino looso kulanno. Kunni mannira Maganu tunsichchu heeshsho cubbunitenni fulte isiwa higganno doogo qixxeessinonsa.

Hakkunni gedensaanni, Maganu mannaho beettisi Yesuusi widoonni qole mannu baalunkura doogo qixxesesse hegere heeshsho afi'ranno gede assino.

Cubbo dibbannoti mageeshshi geeshsha keeraancho mundeeti?

Maganu seeri, « Cubbo loosanno manchi reyanno » yaanno. Addaaminna Heewani so'ro loossino. Maganu lubbotenni heedhanno gede wore la"asinni mageeshshi geeshsha halaalaanchohonna taaloho?

Maganoho hedo noosi. Insa darga mitturichchi reya hasiissanno. Kunnira Maganu saada haa're gorri. Addaamiranna Heewanira saadate goginni uddidhannore seekkinonsa (Kal 3:21).

Kunni garinni Maganu Addaaminna Heewani cubbonna saala saadate mundeenni diwino.. Hakkunnira albaanni kayinni teedansa dhiphate daro suffe qodhitino. Uminke loosi'noommo loosinni cubbonkenna saalanke dhipha dandiineem-mokkita Maganu kulino. Cubbinke seyanno gede assa didandiineemmo. Cubbonke agurannonke gede Magano huucci'ranna hakkunni gedensaanni iso galata hasiissannonke.

Maganu Addaamiranna Heewanira marro marro higginota keeraancho mundeekakkalo widoonni qole maaro uyinonsa. Beettisi Yesuusi ninke daafira reyara albaanni Yesuusi mundeel malatisate cubbonke keeraancho saada maarinonke. Beettisi mundeenni ninke gatisankera dandaannohu Magano callaho. Kuni coyi ikkanohuno Maganu maaronninna baxillisinni kainohunniiti. Yesuusi reyihu geden-saanni keeraancho mundeekakkalo dihasiissanno.

Yesuusi wo'mante yannara hee'rannohura wo'munku mannira guuta kakkaloottti. Yesuusi Maganu beetto ikkinota ammanittoro, isi mundeekakkalo widoonni cubbikki aguramanno. Kunni coyi daafira ledde Woyyote Maxaafakkinna (Maarqoosi Wонгееle) Attammannitera Woyyote Maxaafi xawishshuwa nabbawi.

Ammanaasine Maganunniwa iillinanni doogo Yesuusa caalla ikkinota ammantanno (Yoh 14:6). Cubbinke aguramannonke gede, taxi'ne Yesuusi kakkalaminonketa ammana hasiissannonke. Yesuusa ammannummoru Maganu maaro, baxillesi, towanyñosinna hegere heeshsho afi'ra dandiineemmo. Ammannummoru gata dandiinannihu, Maganu baxillinni, eltosinni, maarosinninna isi qixxeessino doogonni callatenniiti.

UMI CUBBO

Sheexaanu Heewani buuxidhinokkita afino. Magano jawaatte ammantinokki daafira rahotenni Sheexaanu angara e'no. Heewanira, « Reyattakkita afa dandaatta! Maganu tenne haqqichcho ittiniro, ille'ne fa'nantannotanna kunnira albaanni affine egentinoonnikiha danchanna busha coye affinanni » (Kal 3:5). Sheexaanu Heewanira kapho kulino. Sheexaanu kaphu annaati. Heewanio hiixatte adhite haqqichchote laalo ittino. Hakkunni gedensaanni Addaamirano uyiteenna itino.

Hakko barra, hakko xumu ho'richchi Edenihu giddo bushu coyi kalaqamino. Addaaminna Heewani Maganoho hajajama gibbino. Maganu hasidhu gede heedhara kalaqe hee'reennansa Sheexaanu daye jifinonsa. Jifantu yannara Addaaminna Heewani so'rote coye doodhitino. Maganu yiinota agurte Sheexaanu yiinota macciishshitino. So'ro loosseenna cubbu wodanansa Maganuwiinni wirri assino. Cubbu, heeshsho uyinonsa Kalaqaanchiwiinni badinonsa.

Hatte yannara mayi ikki? Insa reyituni? Hatte yannara maalinsa direyino; ikkollana ayyaanaame heeshshonsa reyitino. Maganuwiinni ba'ino. Assineemmohu, coyi'neemmhunna hendeemmhohu so'rote coyi Maganuwiinni mure hunankera dandaanno. Cubbu ninkenna Magano badanno. Cubbu mimmitinkewiinnino badannonke.

Assattohu so'rote coyi ateno Maganuwiinni badahera dandaanno. Kunninni kainohunni albasi atewiinni shawwu asse macciishsha giwannohe. Konne coye Maganu himanaanchi Isayaasi coyi'rino (59:2).

ADDAAMINNA HEEWANI SODHINOTA AFFINO

Maganu alamenna giddose noore baala kalaqi waro lowo geeshsha danchaho (Kal 1:10,21,31). Hatte yannara mitte so'rono dino: Xisso, qarru, dhibbu, buxima, hude, olu, cubbunna reyo dino. Techcho kayinni baattote aana lowo coyi dancha di"ikkino.

Addaamiranna Heewanira mittuno seyino coyi dino. Magano kalaqaanchonsa waajjitino. Keeraa'ma didandiitino; mullootu noo daafirano saalfattannore ikkitino. Kuni coyi ikkinohu Wheexaanu yiino coye macciishshite isira hajajantino daafiraati. Sheexaanu iimaanni higeennansa cubbu doyissinonsa. Cubbu Maganu kalaqinota dancha gobba batteessino. Addaaminna Heewani jifanno gede

Sheexaane wore agurinohu Maganoho. Maganu mannu danchunna bushu giddonni mitto doodhanno gede hasi'rino. Addaaminna Heewani

Maganu hagiirsiisa agurte umonsa hagiirsiissino. Maganu halaalinni roore Sheexaanu kapho ammantino. Addaaminna Heewani so'ro loossinota affino. Magano baddaltino daafira lowo geeshsha dadillitino. Mullootu nootano affe teedansa diphitaranna Maganuwiinni maaxantara wo'naaltino (Kal 3:7,8). Cubbohono borojje ikkitino.

Maganu so'ro loonsoommota anfeemmo doogo kulinonke. Uminke daafira danchumma dileeltannonke. Giddoyidinke woy diikkichchinke, « So'ro loosotto » yaannonke. Maganu bushanna dancha bade afanno lii'la uyinonke.

Kunnira woroонни noо coye hasaabbe:

1. Maganu meyatanna labbaaha mayira kalaqi?
2. Maganu ninke danisinni mayira kalaqinke?
3. Maganu Sheexaane Addaaminna Heewani jifanno gede mayira wore aguri?
4. Halaalaancho coye assate kaa'lannonkeha Maganu marichcho uyinonke?
5. Maganu dancha ikkinokki coye kalaqinoni?

SAALANSA MAAXIDHARA WO'NAALTU

Addaaminna Heewani mittowa gamba assite gophitannota hala'ladda daro afidhu. Saalansa hattenne sunfe gomboonni daronni diphate wo'naaltino. Suffe gophitino daro qodhite dubbo higge xooqqino. Maganu ledonsa hasaawannota egentino. Isi wo'manka woyite hawarro arrishsho qiideenna Edeni Ho'richcho kae daanno (3:8).

Insawa daannoni? Insa baxa agurannoni? Diagurannona, kayinni lowo geeshsha dadillino. Seerasi sa'neemmo woyite Maganu raanti'ranno. Umo balaxe Maganu mannis i ledo hasaawara Edeni Ho'richcho kae dayino. Addaaminna Heewani kayinni bunshensa affino daafira maaxantino. Maganuwiinni maaxamate hedansa hiittoo gowwimmaati! Woyyote Maxaafi, « Maganuwiinni ayeno maaxame diafanno. Illesi base baala la'anno. Assinoommorira Maganoho dawaro qola hasiissannonke » (Ibi 4:13) yaanno.

Maganuwiinni baino manni galagale isiwa higannoti mitte doogo calla no. insa loossino cubbiranna so'rora gaabba hasiissannonsa. Loossino so'rora gaabbitinota Maganoho kula hasiissannonsa. Cubbonsa aagintaawa hasiissannonsa. So'ronsanni higge galagalte Maganunniwa higa hasiissannonsa.

Maganu Addaaminna Heewani cubbonsa ammantanno gedenna Maganoho hajajama giwansara gaabbitanno gede hasi'ranno.

SO'RO LOOSATE GUMA

Addaami waajjino. Maganu afinnosita dibaxino. Maganu ledo xaadara dihasi'rino. Cubbu Maganu ledo hee'rannonke xaado hunanno.

« Maganu lowo cubbi, dhibbunna qarru wo'mino baatto mayira kalaqi? » yaattoha ikkanno. Dawaro kayinni Maganu kullannire afidhinokki baatto kalaqino. Maganu kalaqinore baala, « Lowo geeshsha danchaho » yiino. Mannu kayinni so'ro loosino daafira cubbu aanaho moohino. Mannu cubbaataamo ikkino; Maganohono hajajamannokkiha ikkino. Cubbu hanqonna ola abbanno. Qoleno Maganu ledo hee'rannonke xaado hunanno.

Ninketi busha doogo alameno dadillunna qarru giddora eessitino. Woyyote Maxaafi, « Mannu baalunku so'ro loosino; Magano lawatewiinninofafino » yaanno (Room 3:23). Kuni coyi ikkinohu mittu manchi Addaami loosino so'ronniiti. Ammanaasine, cubbu ledo ilantinotanna guuta ikkitinokkita ammantannohu kunniraati.

Maganu Addaamirennu Heewanire, qoleno kalaqinota biifado alameno dihawanno. Isi mannu baalanku cubbo aguranno gedenna isiwa higanno gede woshshanno. Lowo manni Maganosi dihasi'ranno. Maganu kayinni ninke hasanno. Maganu xaano galagale elo ikkankera hasi'ranno.

Kalaqamu Maxaafira Nooha Maganu Halaale

Kalaqamu Maxaafi 3 fooliishho qara qara halaale rosiisannonke.

- Umi cubbi Maganoho hajajama hoogate (k 6).
- Addaamihunna eewanihu cubbu akuti sirchinsaranna baattote aana noo manni baalaho ragi'ramino (Room 3:23).
- Sheexaanu mannu baalu ledo olu aana no (k 15) .
- Meento ilanno woyite qarru amadanno (k 16).
- Meentu ayiddaanninsara ceamanno (k 16).
- Labballu hee'rate daafurte loosi'ra hasiissannonsa (k 17).
- Baatto rumante ishine fushshitannota ikkitino (k18).

- Baatto intemmo jajja fushshitannonkehу jawaante loosi'nummorooti (k 18).
- Mannu maali reyannoho; hegerera dihee'ranno (k19,22).
- Maganu mannaho saadate goga uddano asse uyino (k 21).

Techcho Magano ammana baxxannokkiri, konne coye soorritaranna sumuu yaa gibbara hasidhanno.

Maganu hajajino qorichchi kunninni aane nooho:

- Ilate yanna game (k 16).
- Gidu ledo lophanno ishine (k 18).
- Hee'rate daafurre loosa (k 17).

Maganu uyinoti hexxono no

- Meyati iltanno beetti Sheexaanu umo cancananno (k 15). Tini Maganu gatisaanchu daafira umo coyi'rino yannaati. Qoleno Maganu daanno gatisaanchi (Yesuusi Kiristoosi) daafira coyi'rino.

Maganu Addaami, « Hiikko nootto » yee woshshino. Maganu Addaami noowa afino. Addaaminna Heewani maaxante noota afino. Maganu Addaami galagale isiwa higanno gedenna so'roommo yaanno gede hasi'rino. Addaamiranna Heewanira cubbonda agure galagale elo ikkansara hasi'rino.

Addaaminna Heewani so'ronsara gaabbiitioha lawannoheni? Dee'ni! So'ronsa ammana agurte mimmito bushiishshino. Heewani, « Sheexaanu so'risiisinoe » yiteenna Addaami qole Heewani galtesi asse uyinosi daafira Magano abbooshshi'rino (Kal 3:12)

EDENI HO'RICHCHINNI SHORRAMA

Woyyote Maxaafi ninke loonsoommo bunshera wole manna bushiinsheemmokki gede kulannonke. Amanke bushiisha, woy buxichcho gobbara lophoommo, woy anje hee'noommo yannara busha jaalla ledo honsoommo yaa dihasiissannonke. Maganu, « Mannu baalunku xa'mamanno... » (Maat 12:36) yiino. Baalunku loosino bunshera dawaro qolanno.

Maganu taalonna halaalaancho ikkino daafira, cubbo qorichchishanno. Kunnira Addaaminna Heewani Edeni Hor'ichchinni fushshe shorre galagalte higgannokki gede cufe agurino. Wolqaataamu sokkaasinchno giirate gede wala yitanno bise anga adhe galagalte e'annokki gede agarino (Kal 3:24).

Maganu Addaamiranna Heewanira cubbinsanni kainohunni aanansa daannoха dadillisanno coye kulinonsa. Heewani, « Ilatta woyite qarrunni ilatta... » yiinose. Addaami qole, « Atenni kainohunni baatto rumantinota ikkito! Lubbotenni nootto geeshsha hunkiite daafurikkinni iatto » yiinosi (Kal 3:17). Kuni coyi alamate aana baalunkurinni aleenni danni bushaati. Xissonna daafuru mannaho roso ikke gatino.

Hakko barrinni kayise Addaami itanno sagale afi'rate daafure baatto loosa gidde ikkitinosi. Heewanino ooso iltanno kiilo lowo gamenni iltannota ikkitino. Tini baala cubbinsanni kainohunni mannu aana daggino rumooti. Cubbu wo'manka woyite qarra abbanno. Cubbu wo'manka woyite qarranna xisso abbanno.

Wolqaataamu sokkaasinchi Edeni Ho'richcho wala wala yitanno bise anga adhe agarino. Edeni Hor'ichchi gordu gashshooti lawishsha ikkanna, bise qolte cubbu aana dagganno yoo Maganunite lawishshaati. Cubbaataammu gordo e'ara albaanni cubbu murama hasiissannosi.

SO'RO LOOSA AGURREEMMO GEDE MAGANU HEDINO HEDO

Maganu Addaaminna Heewani loossino cubbi daafira gudise hanqommensaro, hakkawontenni reyite hooggino. Woleteemmero ninkeno dihee'neemmo. Maganu woyyonniha ikkino daafira cubbo dibaxanno. Ikkollana, mannu halaalunni isi ledo hee'rannotanna hanqosi ittisannota wole doogo afino. Woyyote Maxaafi Maganoho hajajaminohu danchu manni daafira kulannonke. Insa giddonni aanchise la'neemmor: Nohi, Abirihaami, Yisihaaqinna Yaiqoobiiti. Woyyote Maxaafi, Maganu hajajantasira woshshinonsa manni gato daafirano kulannonke.

Woyyote Maxaafi, alamete aana qarru kalaqamanno gede assinohu bushu manni daafirano kulannonke. Maganu Gatisaancho soyate hexxo uyino hu kunniraati. Cubbuwiinni gantanni doogo kultannore dancha lowo mannano soyino. Isi hedino yanna iillitura, Maganu Beettosi Yesuusa soyino. Yesuusi mannu wodani giddo so'ro baala hunara dayino. Isi ba'inore hasaranna gatisara dayino (Luq 19:10). Maganu, « Baalunku cubbo loosino... (Room 3:23). Maganu, isonoo beettisi Yesuusi widoonni hige leellino. Maganu alame baalanta isi widira qolate Yesuusi widoonni qole loosanni no » (2 Qor 5:19) yiino.

Alame baala cubbunni ba'e, Maganuwiinni murantino. Adaami cubbo loosi waro, cubbu acute oososira sayisino. Kunnira Woyyote Maxaafi, « Maganoho injiinohu mittu manchino dino. Horonta mittu manchino dino » (Faar 14:3) yaanno. Ninke baalunku cubbaataammaho.

Ninke Addaami gede cubbaataamma ikkinoommo daafira, Maganuwiinni maaxammeemmo. Cubbonke maaxi'rateno wo'naalleemmo. Kuni coyi ikkannohu Addaamihu so'rote akuti giddonke noo daafiraati.

Ninkerano Addaami akuti noonke. Maganoho hajajammeemmokkire ikkinoommo. Wodaninkeno isiwiinni wirri yiino. Ninke guuntoommore di"ikkinoommo.

Yesuusi Kiristoosi Maganu beetti kayinni guutaho. Isira cubbu dinosi. Ninke cubbi daafira reya dandiinohu iso callaati. Maganu ninkera hedino qorichcha ninke daafira yee isi adhino. Baattote aana noo cubbaataammi baalu daafira reyinohu

Sii mu xaadooshshe, Adhamanna Babbaxxa

Maganu adhamate mitto seera calla worino. Woyyote Maxaafi, « Mannu annasinna amasi agure, galtesi ledo xaadanno. Lamunku mitto ikkitanno (Kal 2:24) yaanno. Kuni dhaggete seeraati. Mannu Maganu worinoha adhamate seera agadhiro, lowo miitamma tidhara dandaanno. Mannaho galate hasiissannota Maganu egennino. Oosoteno annunna ama hasiissannota egennino. Maganu seeri mannaho maasso ikke, maateno qarruwiinni gatisanno.

Kunnira, meyatina labbaahu adhame hee'ra Maganu hasattooti. Mannu adhaminhu gedensaanni, ooso ila Maganu hasattooti. Ooso ilantanno gede, Maganu adhama banxannitanna hagiirrunnita assino. Adhama woy sii mu xaadooshshi ha-giirsiannoha ikka hoogoommero, ooso di"ilantanno; Maganu kalaqamino ree goofe hoogino.

Adhammikkinni sii mu xaadooshshe hasi'ra kayinni Maganu seerira gobbaaniiti. Adhammikkinni ooso ila, ooso qarrunna dadillu aana tugganno.. Wolu garinni sii mu xaadooshshe assano Maganu seerira gobbaaniiti. Mitte galte aleenni adhanu, hinaasonna dadille kalaqqanno. Mittu manchi galtesi wolurira soorriro, hanqunna dadillu daanno. Lubbotenni hee'noonni geeshsha, mette galte ledo

ammanamme hee'ra Maganu hasatto ikkitinota Yesuusi egennino. Kunni garinni ooso ilante baxillu noo mine lopha dandiitanno. Qolteno mimmitotoho ammanantinokki anninna ama didadillissannonsa. Yesuusino, kuni coyi

Yesuusa callaho. Cubbo loosa hoogasinni meyaa labbaaha cubbaataamo baala gatisate guuta kakkalo ikkinohu iso callaati.

Ninke wolqiweeloota ikkinoommo daafira, umonke kaa'la didandiineemmo (Room 5:6-8). Yesuusi kayinni hasiissino yannara daye cubbaataammu baalu daafira lubbosi uyino.

Atenna ane lubbo daafira isi lubbosi uyino. Cubbo loosankera gaabbinoommota Maganoho kullummoro, Yesuusi ninke darga reyino daafira, cubbonke agurannonke.

Galagalle isi ledo fiixooma haaroonsi'neemmo gede, cubbonke haa're hoolanno. Hatte yannara, Addaaminna Heewani hasaabhuu gede, ninkeno Edeni Ho'richchira Maganu ledo hasaambeemmo. Maganuno hatto ikkinammora hasi'ranno. Isi ninkera fiixanke ikkara agaranni no. Reyinummorono, isi ledo hee'nammora gordo haa're ha'rannonke. Yesuusi ninke daafira reyinota ammannummoro, reyotenni kainotano ammana hasiissannonke. Isi reyo cubbinke daafira daafira malloonni qorichchiwiinni gatissannonke. Reyotenni ka"asi tenne gobbaranna gordoho, haaro heeshshota hexxo uyitannonke. Haaro ikkine heeshsho hanafa dandiineemmo. Galagalle ilama dandiineemmo (Yoh 3:3,7, 14-16). Tini jawa Maganu hedooti. Isi hedo meyaa labbaahu baalunku Mootichcha Yesuusa Kirsitoosi ammane gataate (soqq 16:31). Atino kunni danchu duduwinni gatootto (1 Qor 15:2).

Yesuusi gatisannaheta addaxxitto, reyatto woyite gordo ha'ratto. Yesuusi insara iillanno qorichcha adhino daafira, gato afidhino cubbaataammi gordo

hundinni kayise Magano hedinoha ikkinota kulino (Maat 19:8). Adhantinori babbaxxa mannu kalaqino hedooti.

Mitu mitu adhame hee'renni ila hoogara dandaanno. Oosono hoogguro, adhamansa wo'mate. Kalaqmu Maxaafira fooliishsho lamete aana oosote ilama dikul-loonni. Kunnira, ila hooggino daafira babbaxxa so'rote. Adhantinori baalu ooso ila hasiissannonsa yaano so'rote. Kunnira oosono hoogguro adhama umise wo'mate. Meyatinna labbaahu ooso nafa ilantukkinni mitteenni hee'ransanni hagiidha danchate. Siimu xaadooshshi Maganu uyino ba'raa'raati.

Annanna ama afi'rinokki oosichcho loossi'rano dancha coyeti.

Labbaahunna meyate adhama Maganu uyino seeraati. Babbaxxa kaynni mannu seeraati. Wole gawajjama hoogguro, Maganu seeri disoorramanno. Kuni coyi ik-kannohu babbaxxatenniitinna wolu ledo siimu xaadooshshe assatenniiti.

Labballu meentinsa baxannonsa gede wolqa assa dihasiissanno. Woyyote Maxaafi yaanno gede lamunku mimmitunnire calla heddanni mimmitonsa wodaninni baxa hasiissannonsa (Mito mito woyite Selemooni Faarsooti yinanniha Faarso Roore Faarso coyishshiishi).

Siimu xaadooshshi daafira Maganu hajajo wonsha hooga reyote ikkinnina heeshshote widira dimassitanno. Kuni ikkannohuno mimmitoho ammanama hoggatenni assinannihu siimu xaadooshshi abbanno dhibbinni kainohunniiti. Yesuusi foortreenni Maganu elto hunnannikki gede qorophisiisino (Aju 2:22).

hadhanno. Yesuusa ammanino manni baalaho gordo eanno waalchi fa' name no. Yesuusi ateno cubbuwiinni gatisohe. Cubbokki agurannohe gede Magano huucci'ri. Maganu hedo afate Woyyote Maxaafa nabbawa urrissoot. Maganu ledo xaadu hee'rihero, hagiirrenna keere afi'ratto. Alame kalaqinohu, Wo'munkura Aliidi Magani, Kaaliqi kaa'lannohe; elokki ikkannohe.

« Tunsichchu heeshsho cubbunnitewiinni Maganunniwa hinganniti mitte doogo no.

Atino ea dandaattohu wo'manka woyite fa' name hee'rannohu mittu waalchi no.

Qeeraaniyoti Yesuusi sutami dawe, cubbaataamo ikkakkira isiwa dayitto yannaati. » (H. Siwinstiidi)

Kunnira woroонни noо coye hasaabbe:

1. Cubbaataammu Maganuwiinni baxxite no mayira yineemmo?
2. Mannu ilami barrinni kayise cubbaataamoho mayira yineemmo?
3. Cbbaataamu Maganunniwa hiitto ikke higanno?
4. Woyyote Magani cubbaataammu cubbo hiitto asse aguranno?
5. Maganunnihi adhamate seeri maati (Kal 2:24)?

Xa Kalaqamu Maxaafa 4nna 5 nabbawi

ADDAAMINNA HEEWANI OOSO ILTU

Addaaminna Heewani minaannaatinna minaamaati. Hatte yannara Maganu adhamate seera uyino; seeruno horonta disorramanno. Maganunnihi adhamate seeri, « Mannu annasinna amasi aguranno; galtesi ledo xaadanno. Lamunku mitto ikitanno » yaanno (Kal 2:2).

Maganu kalaqamu seera seekkino. Beeddaheno doogonsa amadde hadhanno gede assiino. Gordu baalu aana diraataabbanno. Baalunku umi uminsa doogo aana hadhanno. Alame Maganu seeri wo'minosete. Kalaqamu doyichcho kalaqamu seeri garinniiti. Haqqichchu aaninni uwummoro, uwe gawajjameemmo; ale hige diuweemmo. Kuni coyino kalaqamu seeri garinniiti. Konne coyeno goshooshote yinanni. Mito mito woyite gawajjammeemmo ha ikkiro nafa, Maganu seeri baalu ninke qiniitira uyinoonnihi. Maganu uyinohu adhamate seerino lowo geeshsha danchaho. Kunino ninke qiniitiraati.

Labbaahu meyati nookkiha guuta di'ikkino. Meyatino labbaahu nookkiha guuta di'ikkitino. Lamunku mimmitoho hasiissannoreeti. Labbaahunna meyaate adhama hasiissannota ikitino daafira, garaho. Hattino Maganu hedooti. Maganu qixxeessootti (Kal 2:24). Mite mite beetekiristaane qeesse adhama dihasiissanno yitanno; tini kayinni so'rote (Kal 2:18, 1 Xim 4:3). Ikkollana adhama agura dandiineemmo.

Maganu Addaamiranna Heewanira baatto towattanno gede kulinonsa (Kal 3:23). Loossanno looso uyinonsa. Konne looso calluwinsa loosa didandiitanno; kunnira kaa'litannonsa ooso afi'ra hasiissannonsa. Insano oosonsara Maganu coye

rosiisa hasiissannonsa. Maganu minenke amanyanyaatu hee'rara hasi'ranno. Maganu galtesi baxinose. Iseno godobbe Qaayeeni yinanniha labbaa beetto iltino (Kal 4:11).

Maganu addaaminna Heewani danisinni kalaqinonsa (Kal 5:1). Addaaminna Heewani ooso kayinni cubbunni ilantino. Insante gede ninke wodanino bunshete widira hige soorramanno (Kal 9:21). Mucci yee Magano lawannohu beettisi Yesuusa callaho.. Yesuusi Maganu Ayyaaninni seemo Maariyaami widoonni hige ilamino. Cubbulla dinosinna mannu gede ikke ilamino. Mannu gedeno cubbunni dijifamino.

GANNATE HO'RICHCHIRA GOBBAAYIDI HEESHSHO LIFE OUTSIDE

Lowo yanna keeshshitukkinni Addaaminna Heewani, Abeeli yinanni beetto iltino (Kal 4:2). Addaami Edeni Ho'richchira ikkino coye, hajajma gibbeenna isonna amansa Maganu fushshe shorrinonsa gara baala lamunku oososira kulikkinni diagurino. Xa insa baxxitino heeshsho Maganunnitewiinni baxxite no. Edeni Ho'richchi mulensa no; ikkollana galagalte ea didandiitanno (Kal 3:23)

Maganu mitto wolqaataamo sokkaasincho giirate wala yitanno bise anga wore soyino (Kal 3:24). Tini bise cubbu qorichchi, Sheexanunna bunshete aana dagganno rumo malaateeti. Sheexaanu hoode ha'ranno manninna Magano amma'nino manni mereero wo'manka woyite olu no (Kal 3:15).

Addaami cubbo loosi yannaranna Maganoho hajajama giwi yannara, wodanisinna hedosi Maganuwiinni faffino. Cubbu Addaami suude soorre agurino. Dadillisanno garinni cubbo oososira sayise agureenna oososi qolte oosonsara sayisse agurtino (Room 5:12). Ninke baalunkura Addaamihu cubbu akuti noonke. Ninke baalunku anninke Addaamiwidoonninna uminke ufunimmanni cubbo loonsoommo. Maganu Ayyaani ledonke hoogiro, cubbu ninkera mootichcha ikkanno. Cubbu mootichcha ikkannonke woyite, so'rote loosoloonseemmo. Maganu qaali, « Baalunku cubbo loonsoommo... » (Room 3:23) yaanno. Wodaninke cubbo qaagiissannonke woyite, halchonke kayinni Maganuwidiraati. Kunnira, Maganunnita gatisate hedo afa hasiissannonkehuno kunniraati. Maganu cubbinke daafira Yesuusi kakkalo adhino. Maganunniwa hingannitinna iso lambanniti wole doogo dino.

QAAYEENINNA AABEELI MAGANU DOOGO AFI'RATE WO'NAALTU

Qaayeeninna Aabeeli shiimmaaddu noo waro, anninsanna amansa ledo loossino. Loosi'nanni garanna saada towantanni garano egentino.. Lowoha ikkihu gedensaanni Qaayeeni jajja loosi'ra hanafi. Baatto qase loosanna shuqune ishine jajju giddonni hoola shota coye di"ikkino.

Abeeli kayinni ge'reewo allaa'la doodhino. Soodo baala hayisso noowa haa're ha'ranno. Hawarranno woyite galannowa dancha darga haa're abbanno. Mitto barra Qaayeeninna Abeeli Maganoho kakkalo shiqishate heddu. Tenne heddinohuno, iso magansidhannotanna isira galata uyitannota leellishateeti.

Hatte soodo Aabeeli Maganoho kakkalannoha seyino wilii'le haa're abbara fulino (Kal 4:4).

Qaayeeni qole jajjisi giddonni laalinoha haa're kakkalote dargira shiqishino.. Qaayeeni mitte giddoho. Isi Magano umisi hasi'rino garinni magansi'rara hasi'rino.

Woyyote Maxaafi, « Maganu Aabeelinna kakklosi dancha illenni laino... (Kal 4:4) yaanno. Aabeeli kakkalo Magano hagiirsiissannote. Qaayeli kakkalo kayinni diadhino. Qaayeenino kunni coyi daafira Maganu ledo moronsho amadino. Maganuno Qaayeenira hedinore aguranno gede quwa uyinosi. Maganu Qaayeeni aagintaawanno gedenna Maganu baxanno coye assanno gede woshshinosi.

So'ro loonsummoro nafa Maganu ninkewa eltosinninna maarosinni daanno. Ellesinna baxillisi wo'manka woyite ninke widiraati.

Maganu coyi'rannonke woyite, ninkera lame kaayyo noonke. Ninke ammanatenna hajajamate woy kayinni giwate giddonni mitto coye doodha hasiissannonke. Baalunku mitto coye doodha giddenkeeti. Mannu Maganu qaale macciishshanna hajajama woy kayinni wodaninsanni cubbaataammu huuro macciishshanno. Mannu iso agure umisi doogo ha'ranno woyite Maganu dadillanno. Isi yiinota macciishshanno gede gideessa hoogiro nafa, macciishshanno gede assanno qarra wore agurara dandaanno.

QAAYEENI DANCHANNA BUSHA BADE AFE HEE'RENNI SO'RINO

Qaayeeni umisi doogonni Maganoho hajajamannoha lawinosi; Maganu kayinni, « Halaalaancho coye assittoro, haa'nannihe » yiinosi (Kal 4:7).

Loonsoommo loosi baalu giddo garunna garimalu coyi hee'ranno. Garu maatiro mayinni anfeemmo? Maganu qaalisinni kulannonke. Isi qaali HALAALEHO. Maganu qaale addaxxa dandaatto. Isi ninkera lii'la uyinonke. Ammanaasinete doogo kulannoha Woyyote Ayyaanano uyinonsa.

Qaayeeni kayinni Maganunniha halaalaancho coye assa giwino. Hatte yannara isino hanqi. Heeshshosino cubbu hune agurino. Cubbohono soqqamaancho ikkino.

Maganu Qaayeeni aagintaawannota hasi'rino. Aagintaawoommero Maganu halaalaancho

Kakkalame

Maganoho soqqamasinni reyate Abeeli umiho. Iso kakkalamete yineemmo. Woyyote Maxaafi Magano ammanansa daafira reyitinore lowo kakkalame kulanonke.

Konne Maxaafa nabbawat-tohu, eeggatena ballo lowo qarra abbannoheha ikkiro nafa, Yesuusiha Dancha Duduwo jaalikkiranna fiixiikkira kula agurtooti. Aju 3:11nna Maat 24:42 habbooti.

magansi’rasi adhannosihu baino. Qaayeeni shiqishi’rino kakkalo Maganu hagiidhe adhinosikkita afino. Ikkollana aabeeli shiqishino gedee kakkalo shiqisha dihasi’rino. Maganoho kakkalate rodiisiwiinni ge’rechchu wilii’lichcho huucci’ra dihasi’ranno. Xa’mi’rate naaxxe giwino. Maganu baxanno coyi maatiro afino; assa kayinni didandiino. Maganu ledo qahamino.

Isi rodiisirano hanqino. Hakku coyi dancha di”ikkino. Tini so’ro Qaayeenite ikkinnina Aabeelita di”ikkitino.

Ati mayira hanqotto? Maganu Qaayeenira, « Gara ikkino coye assittoro, haa’nannihe » yiinosi. Woyyote Maxaafi, « Aabeeli ammanatenni Qaayeenitenni woyyitino kakkalo shiqishino (Ibi 11:4). Qoleno, « Bushu miila ikkinoha Qaayeli labbooti (1Yoh 3:12) yii.

onne Maxaafa nabbawattohu, eeggatena ballo lowo qarra abbannoheha ikkiro nafa, Yesuusiha Dancha Duduwo jaalikkiranna fiixiikkira kula agurtooti. Aju 3:11nna Maat 24:42 habbooti.

MAGANU QAAYEENIRA LEDE WOLE QUWA UYINOSI

Maganu Qaayeeni hajajinosi. Maganu, « Gara ikkino coye loosi (Magano amante hee’ri) haa’nannihe gede ikki » yiinosi. Halaalaancho coye assa hoogittoro, cubbu tullichchikkira rie agare noohe.

Ati kayinni isira iimaanni higi (Kal 4:7). Qaayeeni Maganu baxanno coye egennino.

Maganu saadate kakkalo adhannota egennino. Isi kayinni Maganoho kakkalate rodiisiwiinni ge’rechchu wilii’lichcho adha agore hanqino. Hanqosi hoo’la hoogino daafira, Qaayeeni rodoosi fushshe xawoho shiino. Hanqu giirate gedeeti.

Mannu wodani giddo lowo geeshsha buwanno. Abeeli mundee lolakkanni noowa heedhe uullatenni iima higge raartino. Maganu Qaayeenira ledo coyi’rino.

Maganu maaronna elto dhaggeeffantannite! Isiti maccate kushshi yitanno huuro yanna yannantenni ninke cubbaataammunniwa marro marro higge dagganno. Maganu ninke agurannokki gedenna cubbinke qarrisankera wore la”annokki daafira, eltosi ninke ledo no.

Maganu Qaayeeni , « Rodiikki hiikko no? » yee xa’mino. Qaayeenira xaano doodhanno gede wole kaayyo uyinoonnisi. Cubbosu aagintaawe maaro afi’rara dandaanno. Isi kayinni assino bunshe maaxi’rara yee Maganu xa’mo facci asse agure kapho coyi’rino. Hiittoo gowwimmaati? Maganu ninkere baalanna Qaayeenire baalano egennino. Isi wodanankenna heeshshonke seekke egennino (Ibi 4:12).

SHEEXAANU KAPHU ANNAATI

Qaayeenino Addaami gede so’ro loosa doodhino. Sheexaanu wodanisi giddo shaate hedono woreenna rodoosi shiino. Yesuusi, « Sheexaanu hoode hadhannori, Daawuloosi oosooti » (Yoh 8:44) yiino. Sheexaanu kaphu annaati.

Maganu Qaayeenira cubbosi aagintaawanno yanna uyinosi. Hanafotenni kayise goofimarchu geeshsha Woyyote Maxaafi mannu cubbosi aagintaawanno gedenna Maganunniwa higanno gede kulanno (Soq 17:30). Maganuno konne coye assinammora agare no. Ikkollana hegere geeshsha sammi yee diaguranno.

Maganu lede Qaayeenira coyi'rino hu hanqunniiti. Maganu aagintaambeemmonna hexxineemmosi gede woshsheennanke gimbummoro, hakkiinni sa'ne maa agadhineemmo? Gatinohu isi hanqootilla (Ibi 10:30-31).

MAGANU HIGGANOKKI CUBBAATAAMMIRA HANQANNO

Qaayeenira yoo yinoonnihu heeeshho uyino Maganoho hajajama giwino daafraatinna Maganu daninni kalaqaminoha roodoosi Aabeeli shiino daafiraati (Kal 9:6). Maganu Qaayeenira, « Foolishshi'ratto qae diafi'ratto. Annikkinna amakkino dihasidhannohe; baattono loosi'rate wolunkunni roore kaajitannohe... » yiino.

Qaayeenino, « Ani duhute didandeemmmo... » yiino. Boo'nasinni kainohunni, « Cubbo loosoommo » yaatenna « Ani qorichchu malinoeho » yaate horonta dihasi'rino.

Hakkunni gedensaanni Qaayeeni ayino afannosikkiwa wole gobba fula ha'rino. Hakkiichcho noowa isinna beettisi katama mintino. Qaayeeni katamaho beettisi su'minni Heenooki yee su'ma fushshino.

Qaayeeli harro heeshho hanafino. Qaayeeli mini manni sayinse, artenna injineeriinge rosino (Kal 4:21-22). Maganu manna ikkitinorinni Seeti (Addaamihu sayikki beetti) oosonni roore rakkireeti. Qaayeeli ilama Maganu seerira haja diassitannoreeti. Meentono ledde adhitino. Maganu seeri garinni ikkiro kayinni mannu mitte galte calla adha hasiissannosi (Kal 2:24). Laamehi kayinni lame meento adhino (4:19).

Qaayeeli ilama jawaataate; ikkollana Magano dibaxxannoreeti. Baalanka coye kalaqino Magano agurte isi kalaqino coye baxxanno (Room 1:18-25).

Mannu, Maganu Kaaliqiwa higanno yanna kayinni daggino (Kal 4:26). Kuni coyi yanna gooffukkinni (Yesuusi galagale higikkinni) techchonni wo'manno gede huucca hasiissannonke.

MAGANU MANNA ISI SU'MINNI COYI'RANNO GEDE SOYINO

Maganu ammanaminosi manna isi su'minni farci'ranno gede soyino; roore yanna kayinni mannu Wo'munkura Aliidi Magani coye macciishshanna cubbosi aagantaawa dihasi'ranno (Room 3:10-12).

- a) Addaaminna Heewani aagintaabbanna afinohu dino;

- b) Ammanate manni, Kaaliiqi su'ma woshshi waro Seeti beetti Heenoosi yannarano aagintaawinohu dino (Kal 4:26).
- c) Heenooki Maganu hanqi daafira qorophisiisi warono aagintaawinohu dino (Kal 5:21-24, Yih 14:15).
- d) Laamehi yannarano aagintaawinohu dino (Kal 5:29).
- e) Nohi baote wayi daannota kuli warono aagiintaawinohu dino (1Peex 3:20; 2 Peex 2:5).

Mannu kaajjadonna mimmitu ledo giwamanno ha ikkino. Keere nooha dianfanni. Hatte yannara seerunna yoo nookki daafira, Laamehi manna shii woyite diqorichchishamino.

Maganu eltonna cincasi agarte no (1Peex 3:20).

Laamehi geewo bagadunni afi'rino qeelle daafira geewinote (Kal 4:23-24). Qaayeelaantote dhagge shaatenni hanafante shaate geewonni gooffanno. Mannu heeshsho Maganu hedino garinni wooyonnita di'ikkitino (Kal 9:5-6).

Kunnira woroonni noore hasaabbe:

1. Maganu qaayeeelira uyino doorshi maati? (Kal 4:4-7) mayirano uyino?
2. Magano ayirrisate daafira Qaayeeli heeshshonni marichcho ronseemmo?
3. Woyoote Maxaafi Qaayeeli maate daafira mayaanno? (Kal 4:19-24)?

Kalaqamu Maxaafa 1-5 garinni shiqqino xa'mo Dawaro maxaafu qaccera borreessante no Gara ikkitino dawaro a, b, c woy d giddonni doori.

1. Umo asse Maganu —
  - a) Baalanka coye dancha assino;
  - b) Danchanna busha kalaqino;
  - c) Nunke iso lambeemmore asse kalaqinonke.
2. Maganu —
  - a) Maganu ayyaanaho, ninke kayinni biso afi'noommoreeti;
  - b) biso afi'rino honna ayyaanaho, nikeno hattoonti;
  - c) ninke gede diniqe diafi'rino;
3. bi're alba Addaami —
  - a) mitto coye umisinni doodha didandaanno;
  - b) Magano waajjanno ho;
  - c) assate hasiisanno coye doodhate kaayyo uyinoonnisihoh;
4. Heewani —
  - a) Addaami soqqamaasinchooti;
  - b) Addaamira kaa'laanchotenna jaalate;
  - c) Addaami meenti giddo umite;

5. Sheexaanu hamashshu widoonni hige coyi'ranni —
- Heewani doginose;
  - Addaami dogino;
  - Addaaminna Heewani danchanna busha badde affanno gede hasi'rino;
6. Addaaminna Heewani —
- Hoollooni haqqichcho ita hagiirre uyitinonsa;
  - Hoollooni haqqichcho laalo itansara digaabbitino;
  - Edeni Ho'richcho agurte fula hasidhino;
7. Maganu,
- Addaami, Heewaninna hamashsho qorichchishino;
  - Baattote aana insa baalunkura keeru ikkonsa yiino;
  - Addaamiranna Heewanira darote uddano seekkinonsa;
8. Abeeli —
- Qaayeeli giwino; isono shiino;
  - Maganoho maltino kakkalo uyino;
  - Addaaminna Heewani umo iltino beettooti;
9. Halaale ikkinohu hiikkonne coyeti?
- Tuubaali Qaayeeli muuziqanyootaho;
  - Laamehi lame meento adhino; mannano shiino;
  - Seeti Addaami beetti Heenoosi ilinoho;
10. Addaaminna Heewani cubbi —
- Addaaminna Heeni calla gawajjino;
  - Baote wayira albaanni ilamino manna calla gawajjino;
  - Baote wayi albaanninna gedensaanni ilamino manna baala gawajjino;

Xa Kalaqamu Maxaafa Foolishsho 6-7 nabbawi.

BUNSHETENNI DANNI BUNSHE

Umiti 6 foolishsho mannu yorto cubbunnite widoonni hige dayinoha busha coye kultanno.

Tenne kiiro giddo noo ikkito buunxe afano hoongummoro, Maganu dadillinota kayinni egenninoommo.

- Maganu wo'manka coye la"anno (Kal 6:5). Maganu ninke cubbo afate xeerti're nooha di"ikkino.
- Ninke cubbo loonseemmo woyite Maganu qarramanno (Kal 6:6). Isirano diniqe noosi.
- Maganu cubbo qorichchishe hedinore assanno (Kal 7:7). Lubbo afi'rino

- kalaqama baala qorichchishate morci'rino. « Manna kalaqa'yara dadilloommo » yiino. Cubbonkera qorichchu malino. Hakkuno reyote..
- Maganu galagale Nohinna minisi manni widoonni qole loososi loosino (Kal 6:7). Maganu wo'manka woyite gatonke daafira malanni no. Tini dhaggeeffantanni eltooti!

AMMANATE MANCHO NOHI

Maganu baattote aana manna kalaqasira dadillino; godowuno xissinosi (Kal 6:6). Maganu kalaqamasi baxino; baatto kayinni bunshe calla ikkitino.

Ikkeennano Maganu Nohi baxinosi (Kal 6:8). Nohi tenne gibonna reyo wo'mitino baatto aana hee're Magano hexxino. Nohi galte adhino; ikkollana su'mase dianfoonni. Isi 3 ooso ilno. Insano: Seemi, Kaamiitinna Yaafeetiiti. Isi Magano baxino, qoleno hajajaminosi (Kal 6:9,22).

Nohi jawaata ammananna jawaante noose manchooti. Maganu bunshensa daafira baattote aana nooha baala qorichchishannota kulino. Baote wayi daannotano kule manna qorophisiisino. Magano calla amma'ne hee'rasira olliisi manni arrassinosi arrasso darginni shirri diassitinosi (Ibi 11:7).

Maganu Nohinna minisi manna mitteenni 8 manna eltosinninna maarosinni gatisino. Maganu konne manna qorichchunninna reyotenni gatisino. Konne shiima manna *taraarete* yineemmo.

MAGANU BAATTO HUNATE KAI

Maganu Nohira, « Manna baala... gudammoraatina, hoonchunni markaaawe seekkate qixxaawi. ... Kunni garinni seekki... » (Kal 6:13-16) yiisi.

Markaaawe Maganu akekino. Markaaawe yini qaali lowo geeshsha akkalaho. Fulote Maxaafira 2:3, Marrote Maxaafira 10:1 aanano no.

Tini markaaawe 300c X 60c X 40c geeshsha ikkitanno. Maganu akekkinota ikkitino daafira taalo quwa afidhino. Dachchete manchi Piiteri Janseni tenne markaaawenni sase anga aijjannota kunni

Shoole Maganu Markaabba

1. Kal 6:14—baote wayi Maganunnu daanno woyite gattanno taraarera injaanoo gede hoonchunni seekkinoonni,
2. Ful 2:3—Israelete manna massagiha Muse gatisate qoonchetenni seekkinoonni markaa-we,
3. Marr 10:1 Tenne Hajajo worranni gede xad-dachchunni seekkinoonni markaaweeti. Mitte mittenti markaaawe Maganu mannira haaro hanafo aate kaa'litino. Qolteno Maganu mannaho uyino gondoori ledo xaado afi'rinoreeti.

Shoolki markaaawe Yesuusi Yohaannisira ajuu-jatenni kulinote:

4. Aju 11:19—Woyyote mini gordunnihura noo markaaawe Maganu gondoorti haqqunni seekkinoonni.

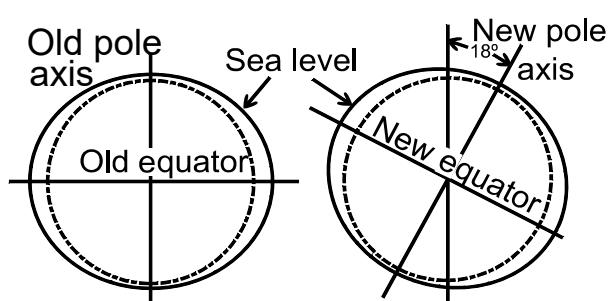

Maganu baote waa mayira soyi?

- Addaaminni Nohi geeshsha noo ilama tonnenna hakkuyi aliti, mannu haaro lopho afi're camonnihanna siwiilu uduunne seekka (Kal 4:22) daddala, loosi'ranna mine mina (Luq 17:28) muuziqa (Kal 4:21) ganate hayyo afi'rino. Ikkollana Maganoho ayirrinnye aa agurte lowo cubbo loossino.
- Insa kayinni qawaaxxotenni, foorretenni, itunninna agunni amadntino (Kal 6:2, Luq 17:27).
- Wo'manka woyite busha coye calla maltannore ikkitino (Kal 6:7).
- Wodaninsa bunshe garinni, boroortanni, so'ro hassanni, boo'nitanninna elantara yite woloota bokkeessitanni Magano hanqisanno coye coyidhino (Yih 14, 15).
- Wo'munku mararro diafidhino (Kal 6:11, 13).
- Mannu baalunku heeshsho manca'inota ikkitino (Kal 6:12).
- Maganu isiwa higga geeshsha markaawe seekkinanna lede uyinonsa yanna qiniite diassidhino (Maat 24:38; Ibi 11:7; 2 Pheex 2:5).

Maganu mannaho higanno gede seeda yanna uyino; insa kayinni dihiggino (Kal 6:5). Maganu cincino (1 Pheex 3:20). Maganoho Nohinna minisi manni callu ammanamino. Nohi Maganu ledo qaafino (Kal 6:9).

Lowo ammanaasine tini hee'noommoo yanna Nohite gedeete yite heddanno. Ammanaasine Mootichchu Yesuusi Chirstoosi daara rahino yitanno hu kunniraati. Ninkeno isi daara qixxaawa hasiissannonke. Mannuno qixxaawanno gede seejja hasiissannonke.

Kunnira aleenni noo qoqqowi baattote heelliichcho wirri yitanno woyite baattote hallira noohu baaru wayi milli yaannota kulanno. Wayi hedewelcho lolahe baatto wo'me darga dargasi higate lowo yanna gudino. Mu'ro woro qole hirikki asse mannu miqqano sabbunna shaafi giddo madaare agurino.

Woyyote Maxaafi wayi gordu iiminninna baattote giddonni lolahino gede kulanno (Kal 7:11,12). Rooriidi wayi baattote hallira no. Baatto heelliichchose aaninni hedewelcho milli yitura, diimete wayi hombo bolattete gede ikke tino. Lowo diri kawa goshooshannorichchi (maaginnetete taje) baatto albi guunxowiinni 18 laammo (digire) sa'e doytanni noota kultanno. (Victor Piissi, Iviideensi foori Tiruzi yinanni borro giddonni haa'noonni). Kuni coyi qole, alba Maganu assino garinni arrunna hawadu hiitto ikke hee'ra dandiinoro leellishanno (Kal 8:22).

garinni seekkino. Wayi aana daaqqukkinni ise deerri markaawe haadhannohunni sayikki anga rooranno geeshshire dukkino.

Hakkunni gedensaanni Maganu Kal 6:17 aana lubbo afi'rinore baala gudannota lede egensiisino. Umi yannara gondoorono rosiisino (Kal 6:18).

Kuni gondoori abirihaamiranna Heewanira uyinohu gedeeha di"ikkino. Maganu Nohira uyinohunna gedensaanni lede uyino gondoori yanna shiqqi yitu deerrinni lowo geeshsha kaa'lannoха ikkino. Gondooru baalunku Maganu konne cubbaataamo manna gatisate hedino doogo kulannoho. Maganu umo asse Kal 6:18 aana uyino gondoori Kal 8:21-9:17 wo'mino.

Baote waa soyanno yanna iillituta Magnu Nohira, « Atinna minikki manni baalu markaawete giddora e'e » (Kal 7:1) yiino.

Asse woshshinosi gari, ilino anni oososi bubbetewiinni xooqqe rakke minira e'anno gede woshshanno garinni, « Rakke, rakke ei » yiino. Maganu woshshannon, lowo manni kayinni dimacciishshanno. Markaawete giddora Nohi, galtesi, oososinna oososi meenti callu eino.

Hakkunni gedensaanni saadanna cea ka'e Nohiwa daggino. Maganu soyinonsa daafira, isi insa hasate difulino. Nohi Maganoho kakkalatenna itate yee saada lede haa'rino.

Maganu Nohi eihu gedensaanni cufi. Kuni coyi mayira hasiisi? E'inori keere ikkitanno gedenna wolootu gobbaanni gattanno gede hasi'reeti. Hatte yanna geeshsha markaawe fanolla no. Techchono Maganu qaali isiwa daara hasi'rannohu baalu daanno gede kulanno (Aju 22:12-17).

Maganu mannu ledo eino gondooro

Maganu mannu ledo eino gondoori Woyyote Maxaafira noo sokka giddo qara dar-ga amade no. Maganu, « Ate ledo gondooro e"eemmo » (Kal 6:18) yiinohu kuni gondoori umiho. Gondooru baalunku Maganu kunni cubbaataamu mannira uyino eltonna maaro leellishanno.

Gondooru hexxonna sheemaate rooranno. Maganu agaranno daafira horonta didiigamanno! Gondooru hegere geeshsha hee'rannota egennineenna hirqame hee'ranno. Faaqamannahanna sooramannoха di"ikkino.

Albi Gondoori yannara wo'manka woyite kakkalote saada gorrinanni Maganu uyino hexxora malaate assine agarranni. Maganu Nohira uyino gondoori (Kal 8:20) baote wayi gedensaanni wo'mino (Kal 8:21-9:17). Kakkalote saada gorrinanni (Kal 8:20) Maganuno malaateho magani-seemo uyino (Kal 9:13-17).

5,000 diro ikke sai geeshshano magani-seemo mittu garinni anfeenna heedhan-no. Kunni ka'a cubbo loosino manna gudanno wayi didaanno. Maganu mannu baalunku gatanno gede hedino hedo kulannoha wolen batinnye gondooro uyino. Maganunnihu muummete gondoori aamaminohu, Yesuusi tenne baatto malinose qorichchiwiinni gatisate dawete aana sutame reyino.

Maganu mannaho umi gondoori uyinohu, Nohinna minisi manna gatisi warooti.

Mannu Maganu uyinosi elle adhanno gede, 7 barra wo'ma agarre hoongoonni (Kal 7:4). Cubbos aagintaawe hige mare markaawete giddora eannohu hee'ra ikka? Nohinna minisi manni ledo xaadate dayinohu mittuno dino. Lamalunku barri meyaa labbaahu itannanna aganna adhannanna adhamanna wolu barri gede ikke sae ha'rino (Luq 17:26-27).

WAYI BAATTO EGEMMI

Hakkunni gedensaanni Maganu markaawe cufi. Nohi markaawete giddo e"enna cunfi barra xeena gana hanafi. Hakku xeena ganate umi barraati. Wayi diime baalate giddonni fulle baatto beeshshe amadi. Hakkawoyintenni wayi baatto egemmeenna markaawe wayi aana duhantu.

Ilaalla baala wayi egemmeenna qulxu'me calla gattanna lubbo afi'rino kalaqami baalu ree goofi. Kunninni aane noo coyi mageeshshi wolqa afi'rino horo wodanchino:

- a) Lubbo afi'rino kalaqami baalu... (Kal 7:21).
- b) Moola baatto aana noohu lubbote foole afi'rino kalaqami baalu... (Kal 7:22).
- c) Baattote aana noohu lubbo afi'rino kalaqami baalu... (Kal 7:23).
- d) Nohinna isi ledo markaawete giddora e'inori callu gattino (Kal 7:23).

Nohi mama nooro diafino.. Lubbos Maganu anga no. Amma'nate daafira kulate kuni jawa lawishshaati. Maganu addaxxineemmosi woyite, agarannonke.

Baote Wayi gedensaanni alamete aana kalaqantino soorro

Baote Wayira albaanni noota Akkala alame Maganu hunino (2 Pheex 3:6). Mannu cubbinninna Maganu hanqinni kainohunni Maganu alame Baote Wayinni soorrino.

Hatte yannara:

Baote Wayinni reyitino saadanna manni miqqa amadino sabbi, cilaattenna zayite.

Gargarannori nookkiha dirranno wayi lowo iibbillenna qiida kalaqi; hashshuno roore qiidanno ha ikki.

Lowo gobba iibbillunna qorru bati'reenna hee'rate dandiinannikkita ikkitino.

Diilallo barru baala soorrantannota, xeenunna bubbe arrishshote caamile ledo magani-seemo hoodete adhite daggannore ikkitino (Kal 9:14).

Keenu ikkito diru dirunkunni soorrantannotanna loosi'nanni yannano harancho ikkitino (Kal 8:22).

Kaadenna bullaame kaade lexxitino.

Heeshshote gari injaa hogatenni kainohunni mannunna wolu kalaqami diri hara'mino.

Saagalete anjenni kainohunni saadate sirchi ree goofino.

(Haa'noonnihi H.Morisi, Kalaqamu Taje, Bakeri Maxaaffa yaannohu giddonniiti)

Nohi 100 dirira aleenni Maganoho hajajame baote wayi yannara ikkitanno markaawe seekkanni hee'rino. Amma' nasi agadhe hee'rino.

Hakkunni gedensaanni, Maganu qaagasi geeshsha 150 barra agadhino. Markaaweno wayi aana duhante no (Kal 7:18). Nohi markaawe ha'risara diwo'naalino. Hedosi garinni gordu Anni kaa'lanna ammanaanchu bushaho aleenni higanno. Lubbonke agaranno gede ninke iso addaxxineemmo.

Kunninni aane noo coye hasaabbe:

1. Maganu manna kalaqasira mayira dadilli (Kal 6:6-13)?
2. Maganu mannanna saada baalanta mucuqqi asse gudannokki gede kaa'linohu maati (Kal 6:8) ? Taraareno maati?
3. Mannunna saadate taraare Nohi noowa markaawete giddora e'anno gede assihu ayeti? (Kal 7:7-9, 13-16)? Gobbaanni qole cufinonsahuno ayeti?

Xa Kalaqamu Maxaafa 8 nabbawi

SETTU MANNI GATINO

Gordu cufannanna baaru diime cufantu (Kal 8:2). Wayi lolahe darga dargasi amadi (Kal 8:3). 150 barri gedensaanni markaawe dirrite Turkete soojjaattoonni Armeeniyaho Araaraati yinanni ilaali aana ofoltino. 40 barri gedensaanni Nohi markaawete iimiidi tuancho fani. Gobba la'e higganno gede, balaxe haraqeessa, aanche lemboola fushshe soyino. Nohi 40 barra mayira agarino? Isi Maganu ledo ha'ranno. Maganu ledo qaafanno (Amo 3:3). Kunnira assa hasiisannore kulannosi gede Magano xa'mino. Nohi dimuddamino. Maganu yaannore agarino; Magnuno assannore kulinosi.

Lembooli ejersu darcho afooho ga'me haa're galagale higino. Nohi xaano 7 barra lede agare (Kal 8:12) lemboola qole soyino. Hatte yannara lembooli galagale dihigino. Hakkunni gedensaanni Nohi markaawete tuancho iimiidinni hole, (iimiido gudise faninoha ikkanno) baatto mooltanni noota lai. Ninke ikkinoommoro markaawete giddonni kubbine fulleemmoha ikkanno; Nohi kayinni sammi yee agarino. Hakkunni gedensaanni Maganu, « Amo markaawete giddonni fuli; ledokki noore baala... haadhe fuli » (Kal 8:15-17) yiinosi.

NOHI KAALIIQIRA KAKKALOTE DARGA SEEKKI

Nohi Kaaliiqira kakkalote darga seekke batte ikkitinokki saada shilqote kakkalo asse shiqishi (Kal 8:20). Maganu Nohi kakkalo adhino.. Maganu mannaho isi ledo qaafanno garanna magansi'rannosi gara kulino. Kakkalote Dargaati yaa isira kakkalo shiqinshanniwaati yaate. Keeraancho saada mundee Maganoho baxxitino diniqe afidhino.

Maganu Gondooro

Akkalu Gondoori giddo noo gondooro, **hajajamate gondoorooti** yinanni. (Maganu hajaja-mannosi manna maassi'ranno gede coyi'rino.)

Haaru Gondoori giddo nooha haaro Maganu gondooro, **eltote gondoorooti** yinanni. (Maganu Kiristoosi ammanino manna gatisanno gede coyi'rino.)

Amma'note Hanafo

Baattote aana noo gosa baala sasenti Nohi ooso: Seemi, Kaaminna Yaafeeti iltinote.

Insa widoonni amma'no baattote aana hiiito ikkite xintantinoro la'a dandii-neemmo. Nohi himanino himaninna rumino rumo adda ikkitino.

1. Kana'aani (Kaami beetti) ilama, Amooraawoota, Hiwootanna Iyaabuuusoota giddo adhite lowo geeshsha busha gosaati. Soddoomunna Gomooru cubbono ledde qaaqquulle kakkaltanni Maganu hanqanno coye assitino. Maganu insa guddanno gede woy gashshitanno gede Israeelota soyino.

2. Wolootu Kaami ooso hakkiinni ka'e Afiriqa hadhe, hakkunnira gedensaanni albita Hinde, Awustiraaliyanna Wodiidi Amerika abbitino. Kalaqaanchu Maganuni amma'no adhite hadhinoha nafa ikkiro, martinowa wole ayaanna magansi'ratenni karsissee huntino.

3. Seemi ilama (Seemaawootu) Issiyu gobba baalate farsha yite Aliyye Amerikano marte iillitukkinni digattino. Insano Kalaqaanchu Magani amma'na adhite hadhinoha ikkanno; ikkollana gedensaanni kune techcho anfeemmota wole amma'no amaddino. Maganoho, Seemi sirchi giddonni Abirihaami galte umitenni fultino ilama calla ammanantinosi. Insano Abirihaami beetti Israeeli ilino oosooti.

4. Yaafeeti ilama Awurophu gobbara farsha yite, hakkiino sa'e addi addi yan-nara lowo gobba halashhite amaddino. Giike, Roomaawootunna Iskaandinaaviyu gosa, gedensaanni Ingiliize, Dachche, Ferensaye, Ispeene, Portugiizenna Beljiyemootu baalu umi yannara amma'natenni Abirihaami Magani ledo heedhu yanna geeshsha kunni garinni hala'litino.

Haa'noonnihu: Dave Hilsley, Tishrei Study Paper Ki. 3

Maganu Nohi kakkalonni kainohunni minisi manni cubbo agure wooyonnire assinonsa. Magano, Nohiti wooyote heeshsho hagiirsiissinosinte gede, su'niitannoti shilqote kakkalono tashshi assitinosi. Saadate kakkalo baala Yesuusi mannu cubbi daafira reyinota kultanno (1 Pheex 1:19-21; Ibi 9:22). Cubbaataammu reyo darga Magannu keeraancho saada mundee kakkalo adhino. Mundee mannu cubbo dibbannote woy agursiissannote. Cubbo agursiisate yaa Maganu ledo araaramate yaate (Kiir 28:22).

Hatti kakkalo, du'nantu mundee Yesuusi Kiristoosi atenna ane cubbi daafira dawete aana sutamino malaateeti (Room 5:11). Maganu baxillesi kunni garinni leellishanno: Ninke cubbaataamma ikkine hee'neennanni, Kiristoosi ninke (Room 5:8). Yesuusi keeraanchoho; ninke kayinni cubbaataammaho.

Xa Kalaqamu Maxaafa fooliishsho 9nna 10 nabbawi

HAARO HANAFONNA MAGANU UYINO HEXXO

Addaami umi alamera umo ikkinonte gede, Nohino haaru kalaqamira umo ikkino. Tini haaro hanafooti. Maganu baattote ledo haaro sheemaate woy gondooro e'e,

(Kal 9:8–17 Nohirano malaate uyinosi. Kuni malaatino magani-seemote. Nohi ise afino hu xeena ganeennaati. Magani-seemo baattotenni gordo marranni buusa labbanno; Nohino ise, « Layinkimeeshho wayi baatto dihunanno » yitannota Maganu uyino hexxo qaaganno (Kal 9:15). (Hakkunnira albaanni hattoo xeena ganannokki daafira, magani seemono dino).

Maganu Nohira uyino gondoori Isi kalaqamu baalunkura uyino hexxooti. Borreessinoonni Seeri nookkiha 1,600 diri gedensaanni, Maganu Nohinna minisi manni ledo haaro fiixooma kalaqino. Maganu danchumma geewote daninni kulloonni: Baatto noo geeshsha, wixi’nanninna gamba assi’nanni yanna, iibbilluno qiiduno, arruno hawaduno barruno hashshuno diuurranno (Kal 8:22).

Baote Wayi gedensaanni Maganu Nohira:

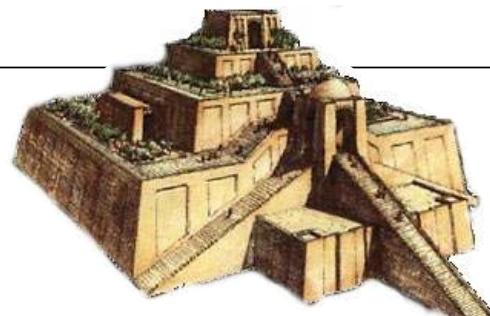
- Baattote ledo haaro gondooro (Kal 8:20-22);
- Baatto gashshanno gede haaro seera (Kal 9:1-4);
- Manna shinannikki gede qorophisiisa (Kal 9:5-7);
- Isi ledo haaro fiixoomanna magani-seemote malaatinni uyino hexxo (Kal 9:8-17);
- Mannu sirchi baalunku daafira kulloonni himana (Kal 9:24-29).

Ziguraati (Kinchu Shae)

Teni hedo baala jawaata manna jawa kinchu sae mintanno gede assitinonsa:

- a) **Bo’na:** mannu Maganu gede jawa ikka hasi’ranno.
- b) **Hajajama giwa:** Maganu « Farsha yitine baatto wo’mé » yiino; mannu hajajama giwe mittowa gamba yee hayyosinni jawa minnanna katamma mi’nino.
- c) **Umo baxa:** Maccare ikkate hasidhino.
- d) **Foorre:** Magano agurte agana, arrishshonna beeddahe magansidhino. Techchon mannu seeddaanna minna mi’nanni no. Ninkeno, « Kuni isi Maganu ayirrinnyiraatinso, mannu ayirrinnyiraati? Woy kayinni wole maganna magansi’naraatinso? » yine xa’ma hasiissannonke.

SASENTA NOHI OOSO

Sasenti Nohi ooso lowo ilama ikkitino. Insa hakkawontenni ilante baatto wo’mitino (Kal 9:19). Hatte yannara Nohira jifama iillitino. Hakkawoyite ikkino coyi gosa baalate heeshsho soorrannoha ikkino.

Markaawe bocara albaanni Nohi loosi’ranni hee’renni qaale kulannoho. Baote Wayi gedensaanni, galagale loosi’ratenni allaa’late higino. Baatto loosi’re woyinete haqqe kaasi’rino. Woyinete laalo le’uhu gedensaanni minisi manni ledo ji’lino. Age dimbino daafira teedasi diphikkinni mullichchu goxino (Kal 9:21; Law 23:30-32).

Sheexaanuno Nohi shollanno doogo afi'rino. Ninkente gede amasi godowi giddo hee're cubbunniha ikkasinni ewelummasi leellishino.

Kaami annisi teeda lae oso'lino. Yaafeetinna Seemi kayinni anninsa teeda dibbino (Kal 9:23). Maganu cubbu ledo godo'lineemmokki gede qorophisiisannonke (Law 14:9). Maganu hajajo, « Annakkinna amakki ayirrisi... » (Ful 20:12) yitanno.

Kaami annasi ayirrisa hoogino daafira, Nohi Kaami ooso rumino: « Kana'aani rumaminoha ikko! » (Miteekke Kana'aani annisi Kaami ledo mitteenni cubbo loosinoha ikkanno.) Hatte yannaranni Nohi Seemi maassi'rino (Kal 9:26).

Yaafeetino Seemi ledo, « Maganu Yaafeeti gobba halashsho; Yaafeeti Seemi dukkanira galoo! » yaanno qaalinni maasso beeqino (Kal 9:27). Seemi mini manni amma'no afi'rino. Yaafeetino Seemi ledo xaade halaalaancho Magano Kaaliqa hexxatenni maassamanno. Baattote aana ilante batidhu geeshsha Magano amma'nite heedhino.

Maganu Nohira sasenti oososinna insa iltanno gosa ikkitannore kulinosi. Kuni coyi halaale ikkinota alamete dhagge kultanno.

Seemi Magani Kaaliqira galatu galosi (Kal 9:26). Seemi roduuwisinni roore amma'na afi'rino. woy halaalaancho Magano amma'ninota Nohi afinoni?

NAMIRUUDI MAGANIWEELLO GASHSHINO

Kaami ilama giddonni Kana'aaninna Namiruudi su'mi Woyyote Maxaafira baxxino garinni borreessamino. Namiruudi gashshootenna katamma xinti'rino (Kal 10:8-12). Namiruudi xintinohu umihunna jawu katami Baabilooniiti. Gedensaanni qole Nennewe Katama minino.

Namiruudi Magano qoxxisanno gashshoote xinte, foorrrennita wole amma'no kalaqino. Isi wolqaataamo bagadaanchooti. Hatte yannara mootolla wolqansanna bareendensa leellishate doobbiwo ugaaxxanno.

Namiruudi reyihu gedensaanni mannu iso Mootichchu Beluusi, woy Beeli gede magansi'rino. Baabilooni Namiruudira katamma giddo umiho. Namiruudi manna katammate gamba asse, golate kinchu huxxa huxxisiisino. Shiimmaadda katamma lophite jajjabba katamma woy gashshootunnita ikkitino (Kal 10:10).

Hatte yannara mannu:

- a) Techchonte gedeet bikkaasincho qiniite assi're hee'rino.
- b) Shallagote egennono no.
- c) Beeddahenna beeddahete kiiro egennino.
- d) Gallanni Seera anfanni doogo.
- e) Borreessinanni gara egennino; dora qeqqale mooshshe aanaho borreessa egennino.

Kunninni aane noo coye hasaabbe:

1. Baote Wayi gedensaanni Maganu uyino hexxo maati (Kal 8:22-2)?
2. Maganu Nohiranna minisi mannira marichcho kulino (Kal 9:1-7)?
3. Nohi sasente oososira marichcho kulino (Kal 9:24-27)?

Xa Kalaqamu Maxaafa 11:1-9 nabbawi.

MANNU MAGANO HAWI

Gobba baala mitto afoo coyidhanno...

Maganu Nohi ilame lexxanno gedenna baattono wo'manno gede hajajinosi (Kal 9:1). Baabilooni ha'rino manni keere hee'ratenna mimmito kaa'late yee mitteenni hee'rino. Mitteenni hee'ra dandiitino hu mitto afoo coyidhanno daafiraati.

Maganu haaro heeshsho mayira hanafinoro Baabilooni dhagge kultannonke.

Lowo yanna sa'uhu gedensaanni mannu Baote Wayi yannara ikkino coye hawino. Mannu Maganu daafira hedannokkiha ikkino (Room 1:21-25).

Mannu mine mi'nate haaro hayyo afi'rino. Dora qeqqalte xuube seekkidhino (Kal 11:1-3). Xuubeno suwetenni xaadisse uurrisidhino. Hakkunnira albaanni mannu dukkannate giddonna kinna gamba asse go'le hee'ranno.

Mi'nitino minna marte gordo iillitanno gede assine seekkinoonnite. Minna raga baalaho kaxxine iimira giddinanni dirima afidhinote. Iima arrishsho magansi'rate qixxeessidhino dargi noonsa. Baabilooni kinchu shaeeti. Abirihaami yannarano Uuri Kaladootu gobbara wole gordo qasidhinota kinchu shae seekkinoonni.

MAGANU MANNU HAYYO CO'O ASSE HUNANNO

Maganu, « Amme marre afoonsa burduunqe hunnona... » (Kal 11:7) yii. Maganu gordunni dirre Baabilooni mannira yoo yii. Insa baatto baalate billaalliseennansa mi'nitanni noo katamano uurrissu (11:8). (Amme dirrine... yaanno coyinni Annu Beettunna Woyyote Ayyani sasimmanna mittima hedi (Qoola 5 lai)).

Maganu konne manna Baabilooni shee digudinona, coyidhanno qaale burduuqe agurino. Mitto barra baalunku mittu afiinni hasaabbanni jawaatte assidhanni heedheenna, assidhanno coyino qinee hee'reennansa qorophishiishshu nookkiha kuni ku'u yiita afa hoogi. Ledo noohu mulesi hee're loosanni noohu yaannore bade afa hoogi. Kunnira jawu Baabilooni mini kinchunnihu hedeweelcho minama uurri. Baabilooni techcho « Coyi'noonnire afa hooga, woy burduuqama » yine tirranni.

Kuni coyi mannu mereero mittimma kalaqannohu Yesuusa calla ikkinota egensiisate qaagiishshaati. So'rote amma'nonninna kiilaanote ledo maxagama dihasiissanonke.

Xa Kalaqamu Maxaafa 11:10-27 nabbawi

MAGANU AMMANATE MANNA WOSHSHANNO

Seemi ilama... minisi manni dhageeti. Seeminni Abirihaami geeshsha nooti ilamate kiilo 10 su'ma afidhino (Kal 11:10-27). Kunninni kaynse Maganu kalaqami 10,000 diri kawiha ikkinotanna Baote Wayi dayinkunnino 5,000 dirira kawaanni ikkinota kulanno daramanynya akeeka dandiinanni. (Techcho lowo egennaammi rosu minnara rosiinsanni hee'noonni garinni tunsotenni kiirranni diro ikkikkinni,

baatto lowo diro keeshshitinota ikkitinokkita ammantanni no.)

Hattenne albi yannara Maganu hajajinoha ikkiro nafa, mannu cubbosi mito mito woyite calla aagintaawinota anfeemmo.

Qolleno Maganu manna cubbo loosanni hee'rara wore agurannokkita buunxeemmo. Maganu ammanate manna doore insa ledo namoomino (gondooro eino.)

Insano Maganu uyinonsa hexxo cu'midhe baattote aana isi halaale farcidhannore ikka hasiissannonsa. Ninkeno mannu Maganunniwa higinoti mitte egennantino yanna noota anfoommo (Kal 4:26).

Yanna iillitura Maganu beettosi Yesuusi Kiristoosa manna cubbisiwiinni gatisanno gede soyino. Isino ba'inore hasaranna gatisara kae dayino (Luq 19:10).

Niunke, Yesuusa ammanatenni Maganunniwa hingeemmo. Yesuusi ninke darga sae qorichchishamino daafira gantoommo cubbaataammi gordo ha'ra dandiineemmo. Ninke keere ikkineemmo gede Maganu hanqi isi aana dirrino. Yesuusi mannu baallunkura gordu waalcho fanino (Aju 22:17). Maganu Yesuusa ninke cubbo duqqara yee soyino. Maganu tenne kalaqino alame baxanno. Nohi yannara kayinni isi seekkino coye hunino daafira manna qorichchishino. Ikkollana tenne lede hatto assannokkita kulino. Yesuusi yannara kayinni cubbo loosino manna agure mannu darga Beettosi qorichchishino.

« Maganu alame lowo geeshsha baxanno daafira, iso ammaninohu baalu gatanno gedenna hegere heeshsho afi'ranno gede, tole beettosi reyote sayise uyino » (Yoh 3:16).

Cubbikkinni gatisannohe gede atino Yesuusa huucci'ri. Hakkunni gedensaanni Maganu atera hednore afate Woyyote Maxaafa nabbawi. Heeshshokkira keerenna hagiirre afi'ratto. Atino, gawalo nookkiha gosa baalate ledo Maganu gashshooti beeqqaancho ikkatto.

GUMULSHA

Woyyote Maxaafi xawishshi Kalaqamu Maxaafira 1-11 kalaqamu baalu hanafo kulannonke. Cubbu Maganu kalaqinota dhaggeeffantanni alame asse hunino garanna Maganuno baalanka coye co'o asse hune Nohi mini manninni haaro asse layinkimeeshsho hanafinota kulannonke. Techcho cubbu abbino coye baala qooxeessinkera la'nanni hee'noommo. Maganu kayinni Yesuusa ammanankenninna hoodesi ha'ratenni cubbonke agurinonke. Yesuusi Gatisaanchonkeetinna Mootichchankeeti.

Kalaqamu daafira, mannu daafira, cubbu daafira, adhamate daafira, gosate daafira, coy'i'nanni afii daafira, Maganu hedo, Maganu ninkera qixxeessino coyenna heeshshote gawalo maatiro buunxoommo.

Kawiinni aanino gafí Israeleenna Magano ammanino manni baalaho anna ikkinohu Abirihaami daafira kulannonke. ***Maganu tewono iso ammanino manni baalu soqqamannosi gede hasi'ranno.***

Kunninni aane noo coye hasaabbe:

1. Baabiloonn yannara Maganu mannu afoo mayira burduuqi? (Kal 11:1-6)?
2. Maganu hedo garinni hakkiinni aane marichchi ikki (Kal 11:9)?
3. Abirihaami aye sirchooti (Kal 11:10, 27)?
4. Kalaqamu Maxaafira umi fooliishsho tonaa mitente giddonni marichcho rositto? Maganu ledo hee'rate heeshshokki woyyeessi'rittori no? Heeshshote gawalonna heeshshote giddo heedhanno so'ro badde afitto?
5. Yesuusi Gatisaanchokki ikkinota afatenninna Maganu cubbokki agurino daafira hagiirrenna keere afi'ritto?

XA'MOTE UYINOONNI DAWARO
Fooliishsho 1-5 qoola 26-27.

1= (a); 2= (b); 3= (c); 4= (b); 5= (a); 6= (b);

7= (a); 8= (b); 9= (b); 10= (c).

Qixxeessinohu:

Printed by:

**Maganu kuni maxaafi addi addi gobbara qixxaawanno gede kaa'lino:
Bulgaariyaho, Kongo, Itiyopiaho, Gaana, Hindete, Keeniyaho, Layibeeriyaho,
Maalaawi, Mongooliyaho, Moozaambiki, Maynamaari, Nayijeeriyaho, Paakistaanete,
Ruwaandaho, Siera-Leone, Suudaanete, Siwiizilaandete, Taanzaaniyaho,
Ugaandahonna Zaambiyaho.**

**e-mail: mannabooks.uk@gmail.com
www.manna-publications.org.uk**

HANAFOTE GARA: Heeshshote hanafonna gawalose

- ◆ Maganu alame mayira kalaqi?
- ◆ Cubbo heeshsho hunanno gara
- ◆ Maganu qaali DNA daafira mayanno?
- ◆ Maganu cubbo qorichchishanno gara
- ◆ Adhamanna maate Nohi yannahu Baote Wayi marichcho
- ◆ kulanno?

KUNI MAXAAFI Maganu alamenna giddose noore baala mayiyira kalaqinoro kulanno. Techcho ninkera kaa'litannoti Maganu hede marichcho ikkitinorono rosiisannonke. Alba baalunku coyi guute kalaqaminoha ikkinotanna hakkonne qole cubbu asse hunino gara kulannonke. Maganu cubbo qorichchishannotanna isira hajajantannorira kayinni hexxo aannota qaagiissanno. Nohi yannara dayinohu Baote Wayi daafirano mashalaqqe aanno.

MANNA PUBLICAATIONS yinanni gaamo Fredi Moriisi borreessinota Woyyote Maxaafi xawishshuwa qixxeessanno. Fredinna galtesi Lorna lowo yanna gobba baala doytanni Mgaganu qaale kutanninna rosiissanni heedhino. Minira higganno yannara amma'nate roshshiishshira gatto noo darga baala iillanno gede konne coye borreessitanno.

KUNI UK ANNIMMANNI qixxaawanno coyi lowo manni afa dandaanno gedenna wolu afiira tira dandiinanni gede shotu Ingilizanynyinni borreessamino. Nabbabannohura baalahonna rosaanote, rosiisaanotenna maddaraasinete (pasterootaho) lede qaagiishsha aatenni muumme ikkitino hedo xawisanno.

TENNE MAXAAFFA umikkinni woy gaamote ledo nabbawa dandaatto. Tini maxaaffa Maganu halaale rosiissannohe Maganu beetto Yesuusa Kiristoosa egenateno kaa'litannohe. Magano amma'nite nootto gara coyi'ratto gedeno kaa'litannohe. So'rote doogo higge ha'rattokki gedeno kultannohe. Yesuusiwa qolteno gamba assitannohe. Heeshshote ikkitanno sagale qixxeessitannohe. Woyyote Maxaafanna tenne maxaaffa nabbabatto woyite haaro hagiirrenna heeshshote gawalo buuxxe afatto gede Magano huuccineemmohe.

Manna Publication (UK)

« Maganu halaali, gordunni dirritu sagale Manna yinannite gede go'lino coyeti, maalaletenna xawishshaho »